

Przepisy ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r.
(Dz. U. 2017 poz. 1566 ze zm.)

z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw;

z dnia 28 lutego 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne;

z dnia 6 marca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej;

z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy z Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw;

z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw;

Zadaniem nowej ustawy – Prawo wodne, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. jest osiągnięcie celu Ramowej Dyrektywy Wodnej, jakim jest pełna realizacja zlewniowej polityki gospodarowania wodami, na poziomie zlewni, regionu wodnego i dorzecza poprzez jeden podmiot, jakim jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Ustawa wprowadziła takie rozwiązania prawne, organizacyjne, finansowe i techniczne w gospodarowaniu wodami, które mają zapewnić trwałą i zrównoważony społeczno-gospodarczy rozwój kraju, przy zapewnieniu dostępności zasobów wodnych o odpowiedniej jakości i we właściwej ilości, w zgodzie z efektywnością ekonomiczną i trwałością ekosystemów wodnych i od wód zależnych. Ustawa zwraca szczególną uwagę na jakość wody przeznaczonej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na potrzeby zakładów wymagających wody wysokiej jakości, która powinna być uzyskiwana przede wszystkim w drodze ochrony zasobów wodnych, a dopiero w dalszej kolejności w drodze uzdatniania. Wprowadzenie bodźców finansowych i nowego systemu finansowania gospodarki wodnej, opartego na zasadzie zwrotu kosztów usług wodnych ma służyć poprawie efektywności użytkowania zasobów wodnych.

Zgodnie z **przepisami ogólnymi (art. 1 – 15)**, Prawo wodne reguluje sposób gospodarowania wodami i ochrony zasobów wodnych; szczegółowe warunki i zasady korzystania z wód oraz ochrony zasobów wodnych; zagadnienia własności wód (wody, jako zasoby wodne występujące w środowisku, nie są rzeczą i regulacje dotyczące ich własności nie podlegają przepisom Kodeksu cywilnego); gospodarowania gruntami pokrytymi powierzchniowymi wodami płynącymi, urządzeniami wodnymi lub ich częściami będącymi własnością Skarbu Państwa oraz nieruchomościami pod tymi urządzeniami; a także warunki wykonywania urządzeń wodnych, z punktu widzenia ich wpływu na kształtowanie i ochronę zasobów wodnych.

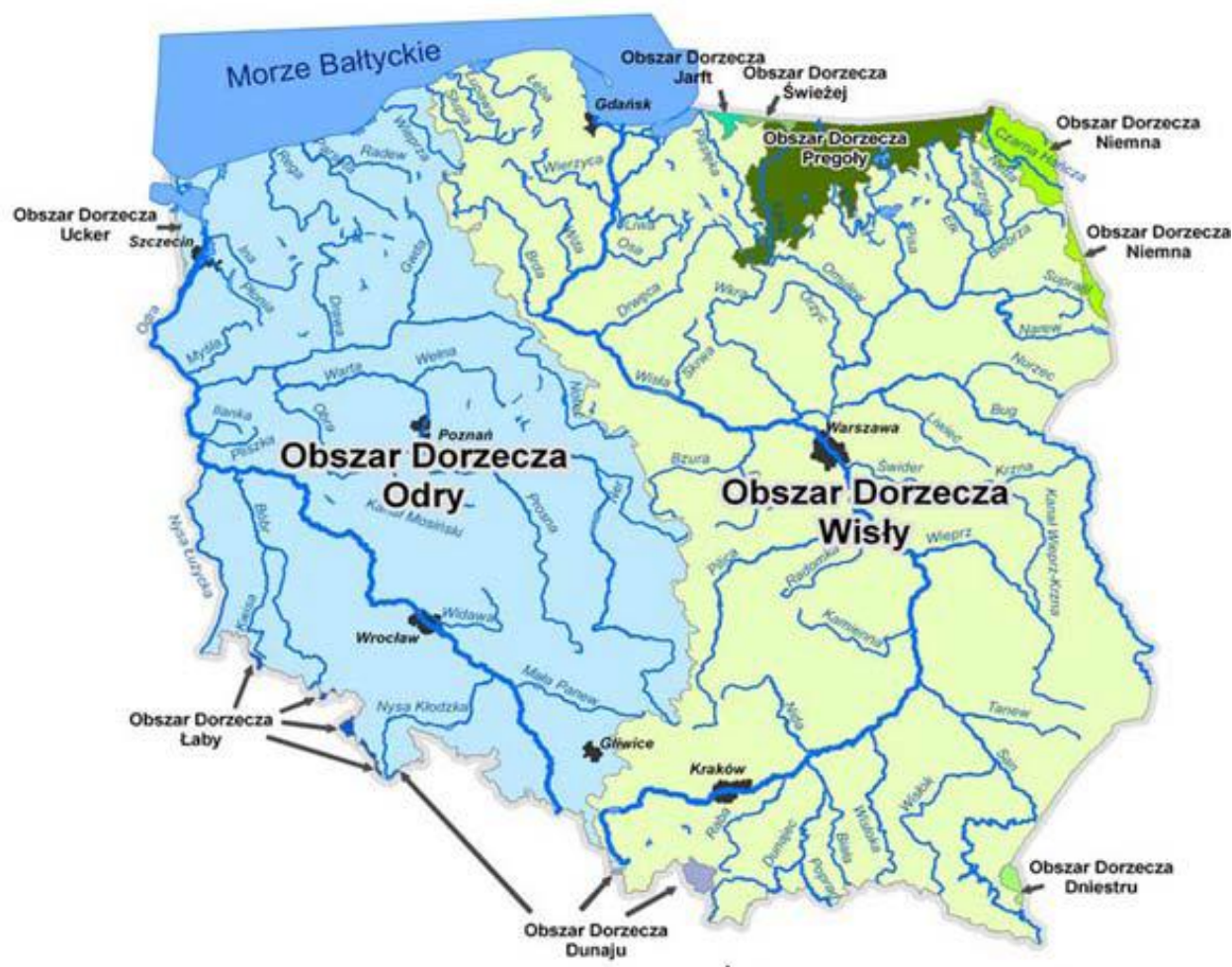
Przepisy Prawa wodnego stosuje się do wód śródlądowych oraz do morskich wód wewnętrznych, natomiast do wód morza terytorialnego w zakresie planowania w gospodarowaniu wodami, ochrony przed zanieczyszczeniem ze źródeł lądowych oraz ochrony przed powodzią. Przepisów Prawa wodnego nie stosuje się do wód morskich w takim zakresie, w jakim korzystanie z wód oraz gruntów pokrytych tymi wodami zostało uregulowane w przepisach ustawy o obszarach morskich (nie wydaje się pozwoleń wodnoprawnych na wykonywanie urządzeń wodnych na wodach morskich).

W zakresie uregulowanym w przepisach ustawy Prawo geologiczne i górnicze przepisów Prawa wodnego nie stosuje się do: poszukiwania i rozpoznawania wód podziemnych; solanek, wód leczniczych oraz termalnych; wprowadzania do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych oraz wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych. Wykonywanie otworów wiertniczych nie wymaga pozwolenia wodnoprawnego. Pozwolenie wodnoprawne na wykonanie ujęcia wód podziemnych wymagane jest już po wykonaniu otworu wiertniczego i obejmuje wykonanie obudowy i zainstalowanie osprzętu.

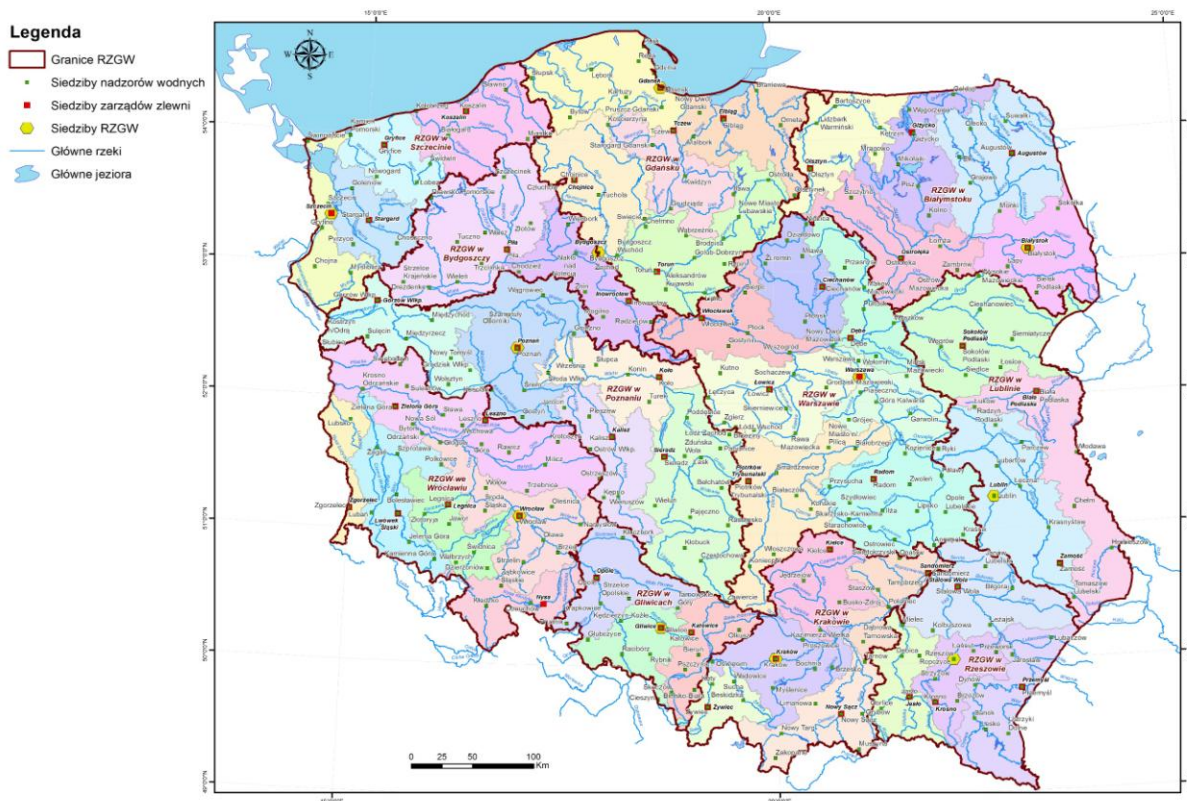
Przepisów ustawy nie stosuje się do korzystania z wody zgromadzonej za pomocą urządzeń oraz instalacji technicznych niebędących urządzeniami wodnymi, m.in. w szczelnych zbiornikach przeznaczonych do magazynowania wody opadowej.

Przepisów Prawa wodnego nie stosuje się do usług wodnych w zakresie magazynowania, uzdatniania lub dystrybucji wód powierzchniowych i wód podziemnych oraz odbioru ścieków, objętych przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Regulacje te wymagają wprowadzenia zmian bowiem nie wyłączają oczyszczania ścieków, a ponadto dotyczą wyłącznie zakładów działających na podstawie przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Obowiązująca ustawa pozostawia zasadę gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy, według podziału na dorzecza: Wisły i Odry wraz z dorzeczami pozostałych rzek wpadających bezpośrednio do Morza Bałtyckiego, a także rzek: Dniestru, Dunaju, Banówki, Łaby, Niemna, Pregoly i Świeżej (Jarft), których części dorzeczy znajdują się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Dla celów zarządzania dorzecze Wisły zostało podzielone na regiony wodne: Dolnej Wisły wraz z rzekami Przymorza Wschodniego oraz rzekami wpadającymi do Zatoki Gdańskiej i Zalewu Wiślanego; Środkowej Wisły; Narwi; Bugu; Górnej-Zachodniej Wisły; Górnej-Wschodniej Wisły; Małej Wisły, natomiast dorzecze Odry - na regiony wodne: Dolnej Odry i rzek Przymorza Zachodniego; Środkowej Odry; Warty; Noteci; Górnej Odry. Zadania realizowane w regionie wodnym Małej Wisły oraz Górnej Odry przypisano do właściwości miejscowej Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich z siedzibą w Gliwicach, i ostatecznie powołano 11 regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Dalszy podział hydrograficzny wyodrębnił 50 zarządów zlewni oraz 330 nadzorów wodnych.

Organami w sprawach gospodarowania wodami ustawa ustanowiła:

- 1) ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej;
- 2) ministra właściwego do spraw żeglugi śródlądowej;
- 3) Prezesa Wód Polskich;
- 4) dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich;
- 5) dyrektora zarządu zlewni Wód Polskich;
- 6) kierownika nadzoru wodnego Wód Polskich;
- 7) dyrektora urzędu morskiego;
- 8) wojewodę;
- 9) starostę;
- 10) wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

W zakresie orzecznictwa administracyjnego, wymienione organy Wód Polskich są samodzielnymi organami w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego. Prezes Wód Polskich pełni funkcję organu wyższego stopnia w stosunku do dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej PGW Wody Polskie; właściwy dyrektor rzgw PGW Wody Polskie jest organem I stopnia w stosunku do zadań wymienionych w ustawie, a ponadto organem wyższego stopnia w stosunku do dyrektorów zarządów zlewni PGW Wody Polskie; właściwy dyrektor zarządu zlewni PGW Wody Polskie jest organem I stopnia w stosunku do zadań wymienionych w ustawie, a ponadto organem wyższego stopnia w stosunku do kierowników nadzorów wodnych PGW Wody Polskie; właściwy kierownik nadzoru wodnego PGW Wody Polskie jest organem I stopnia w stosunku do zadań wymienionych w ustawie.

W sprawach należących do zakresu działania Wód Polskich, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich jest organem właściwym w sprawach decyzji, o których mowa w art. 76 ust. 2 (zwolnienie z zakazu wprowadzania ścieków i wód w odległości mniejszej niż 1 km od granic kąpielisk, miejsc wykorzystywanych do kąpieli oraz plaż); art. 77 ust. 3, 8 i 14 (zwolnienie z zakazu gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych i tp. na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz przedłużenie czasu tego zwolnienia; zwolnienie na czas oznaczony z zakazu poruszania się pojazdami w wodach oraz po gruntach pokrytych wodami); art. 166 ust. 5 (uzgodnienie

opracowań planistycznych i decyzji wydawanych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym); art. 175 ust. 1 (nakazanie usunięcia drzew lub krzewów na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią); art. 176 ust. 4 i 9 (zwolnienie z zakazów wykonywania robót na wałach oraz w odległości 3 lub 50 m od stopy wału, a także nakazanie usunięcia drzew lub krzewów z wałów przeciwpowodziowych i terenu 3 m od stopy wału); art. 182 ust. 1 (nakazanie zakładowi piętrzącemu wodę obniżenie piętrzenia lub opróżnienie zbiornika w przypadku ostrzeżenia o nadejściu wezbrania powodziowego); art. 199 ust. 4 (rozstrzygnięcia w sprawie wykonania urządzeń melioracji wodnych na koszt Skarbu Państwa oraz współfinansowanych); art. 201 ust. 1 (ustalenie opłaty melioracyjnej); art. 202 ust. 1 (skorygowanie opłaty melioracyjnej); art. 206 (nałożenie obowiązku utrzymywania urządzeń melioracyjnych); art. 343 ust. 2, 3 i 6 (o wstrzymaniu działalności zakładu do czasu usunięcia zaniedbań w zakresie gospodarki wodnej; o podjęciu działalności zakładu, po usunięciu zaniedbań i o zakazie korzystania z wód w przypadku braku pozwolenia wodnoprawnego); art. 469 ust. 3 (ustala wysokość odszkodowania za szkody będące następstwem wykonywania pozwolenia wodnoprawnego). Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich jest ponadto organem właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych oraz ocen wodnoprawnych, o których mowa w art. 397.

W sprawach należących do zakresu działania Wód Polskich, dyrektor zarządu zlewni jest organem właściwym w sprawach decyzji, o których mowa w art. 80 (dopuszczenie wprowadzania do wód lub do ziemi wód opadowych lub roztopowych z przelewów kanalizacji deszczowej lub ścieków z przelewów burzowych kanalizacji ogólnospławnej); art. 132 (nałożenie obowiązku likwidacji nieczynnych studni w strefie ochrony pośredniej ujęcia wód); art. 135 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 (ustanowienie terenu strefy bezpośredniej i znoszenie tej strefy); art. 188 ust. 3 i 5 (dokonanie podziału kosztów utrzymywania urządzeń wodnych, stwierdzenie wygaśnięcia tej decyzji); art. 190 ust. 2, 13 i 14 (legalizacja urządzenia wodnego wykonanego bez pozwolenia wodnoprawnego, lub nałożenie obowiązku jego likwidacji, lub nałożenie obowiązku wykonania urządzeń zapobiegających szkodom); art. 191 ust. 1 i 3 (nakazanie przywrócenie poprzedniej funkcji urządzenia wodnego, określić na nowo funkcję urządzenia); art. 226 ust. 4 (dokonanie podziału kosztów utrzymania murów tworzących brzeg wody); art. 237 ust. 3 pkt 1 (dokonanie podziału kosztów przebudowy urządzeń wodnych spowodowanej regulacją wód oraz ustalenie kosztów ograniczenia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego); art. 271 ust. 7, art. 272 ust. 19, art. 273 ust. 6, art. 275 ust. 15 i 19 (określa wysokość opłat za usługi wodne); art. 281 ust. 7 (określa wysokość opłaty podwyższonej za usługi wodne); art. 310 ust. 7, art. 311 ust. 6 (ustalanie należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych); art. 469 ust. 3 (ustala wysokość odszkodowania za szkody będące następstwem wykonywania pozwolenia wodnoprawnego). Dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich jest ponadto organem właściwym do uzgadniania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzji o warunkach zabudowy na obszarach zmeliorowanych, a także do wydawania pozwoleń wodnoprawnych oraz ocen wodnoprawnych, o których mowa w art. 397.

W sprawach należących do zakresu działania Wód Polskich, kierownik nadzoru wodnego Wód Polskich jest organem właściwym w sprawach decyzji, o których mowa w art. 232 ust. 4 (zwolnienie z zakazu grodzenia nieruchomości w odległości 1,5 m od linii brzegu, jeżeli jest to niezbędne dla obronności kraju lub bezpieczeństwa publicznego); art. 394 ust. 2 (orzeczenie o obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego przy zgłoszeniach wodnoprawnych); w art. 424 ust. 1 (ustalenie wymagań w zakresie gospodarowania wodami przy zgłoszeniach wodnoprawnych). Kierownik nadzoru wodnego Wód Polskich jest ponadto organem właściwym do przyjmowania zgłoszeń wodnoprawnych.

Dyrektor urzędu morskiego posiada uprawnienia do wydania decyzji, o których mowa w art. 166 ust. 2 (uzgodnienie opracowań planistycznych i decyzji wydawanych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie pasa technicznego); art. 232 ust. 4 (zwolnienie z zakazu grodzenia nieruchomości w odległości 1,5 m od linii brzegu wód morskich, jeżeli jest to niezbędne dla obronności kraju lub bezpieczeństwa publicznego).

Wojewoda posiada uprawnienia do wydania postanowień, decyzji lub aktów prawa miejscowego, o których mowa w art. 31 ust. 5 (wprowadzenie czasowego ograniczenia w korzystaniu z wód, w przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej); w art. 135 ust. 3 (ustanawia strefę ochrony pośredniej ujęć wód przeznaczonych na zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia); w art. 141 ust. 1 (ustanawia obszar ochronny); w art. 162 ust. 2 (może wprowadzić czasowe odstępstwo od podejmowania działań doraźnych służących dążeniu do osiągnięcia celów środowiskowych dla wód morskich); w art. 171 ust. 1 (uzgadnia projekty map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego); w art. 173 ust. 1 oraz 185 ust. 1 (uzgadnia projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz projekty planów zapobiegania skutkom suszy); w art. 182 ust. 4 (uzgadnia decyzje o obniżeniu piętrzenia wodny lub opróżnieniu sztucznego zbiornika wodnego); w art. 258 ust. 10 (wydaje decyzję stwierdzającą reprezentację Skarbu Państwa oraz wykonywanie praw właścicielskich Skarbu Państwa przez Wody Polskie); w art. 327 ust. 4 (przyjmuje plan utrzymania wód); w art. 346 ust. 7 (zawiadamia władze odpowiednich państw członkowskich o zakazie kąpieli w przypadku kąpielisk zlokalizowanych w częściach wód przekraczających granicę państwa); w art. 419 ust. 3 (przejście urządzenia na własność właściciela wód, w przypadku gdy właściciel nie rozporządził prawem własności do urządzenia); w art. 444 ust. 2 (nadzór nad działalnością związków spółek wodnych); w art. 469 ust. 3 (ustala wysokość odszkodowania za szkodę, o której mowa w ustawie).

Starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej, posiada uprawnienia do wydania decyzji, o których mowa w art. 218 ust. 2 i ust. 4 (stwierdza przejście lub wykreślenie gruntów pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi oraz gruntów zabudowanych urządzeniami wodnymi i urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, który nie podlega przepisom ustawy o gospodarce nieruchomościami); w art. 260 ust. 2 (stwierdza ustanowienie oraz wygaśnięcie trwałego zarządu gruntów pokrytych wodami morskimi urzędem morskim); w art. 444 ust. 2, art. 446, art. 454, art. 462, art. 463, art. 465, art. 467 (nadzór nad działalnością spółek wodnych); w art. 471 ust. 6 (ustala wysokość odszkodowania za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawa miejscowego, o którym mowa w ustawie); w art. 531 ust. 2 (potwierdzenie wygaśnięcia trwałego zarządu regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw w stosunku do wód i gruntów pokrytych tymi wodami).

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta posiada uprawnienia wynikające z przepisów art. 37 – 45 oraz art. 346 ust. 8 (dotyczące funkcjonowania kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli); art. 92 (dokonania przeglądu obszarów i granic aglomeracji); art. 233 (wyznaczenia części nieruchomości umożliwiających dostęp do wód na potrzeby powszechnego korzystania z wód); art. 234 ust. 3 (wydania decyzji nakazującej właścicielowi gruntu, który spowodował zmianę stanu wody na gruncie, za szkodą dla gruntów sąsiednich, przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom); art. 272, art. 273 (ustalenia wysokości opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej, rozpatrzenia reklamacji).

Wśród **określeń ustawowych (art. 16)** zmianie uległa definicja budowli przeciwpowodziowych, do których prócz budowli znanych z ustawy z 2001 r. zaliczono sztuczne zbiorniki przeciwpowodziowe (w miejsce zbiorników retencyjnych posiadających rezerwę powodziową), budowle regulacyjne i stopnie wodne. Wykonanie każdej z tych budowli, jako budowli przeciwpowodziowej będzie wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uwagę wypada ponadto zwrócić na następujące określenia:

- budowle piętrzące – budowle umożliwiające stałe lub okresowe piętrzenie wód powierzchniowych ponad przyległy teren lub naturalny poziom zwierciadła wód;
- ciek naturalny czyli rzeki, strugi, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy, naturalnymi lub uregulowanymi korytami (w uzupełnieniu tej definicji można dodać, że ciek naturalny powinien mieć źródła, płynąć siłą ciężkości i mieć naturalne ujście);

- cele zarządzania ryzykiem powodziowym to ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej;
- dobry potencjał ekologiczny, odnoszący się do silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych lub sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych, który na podstawie klasyfikacji potencjału ekologicznego tych wód, jest określony jako dobry; dobry potencjał ekologiczny odnosi się do wód przekształconych w takim stopniu, że ich przywrócenie do stanu naturalnego nie jest możliwe, ale stężenia specyficznych syntetycznych i niesyntetycznych zanieczyszczeń nie przekraczają norm;
- dobry stan ekologiczny, odnoszący się do jednolitych części wód powierzchniowych innych niż silnie zmienione lub sztuczne jednolite części wód, który na podstawie klasyfikacji stanu ekologicznego tych wód, jest określony co najmniej jako dobry; został sklasyfikowany jako dobry pod względem elementów biologicznych, hydromorfologicznych, chemicznych i fizyczno-chemicznych;
- dostępne zasoby wód podziemnych - stanowiące średnią roczną z wielolecia wielkość całkowitego zasilania wód podziemnych określonej jednolitej części wód podziemnych pomniejszoną o wielkość średnią z wielolecia przepływu wód wymaganego dla osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych związanych z określoną jednolitą częścią wód podziemnych;
- grunty pokryte wodami powierzchniowymi, tak jak i dotychczas, stanowiące własność właściciela wód, rozumiane jako grunty tworzące dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, w granicach linii brzegu, a także grunty wchodzące w skład sztucznych zbiorników wodnych, stopni wodnych oraz jezior podpiętrzonych, będące gruntami pokrytymi wodami powierzchniowymi przed wykonaniem urządzeń piętrzących (co jest odmienne od określenia gruntu pod wodą stosowanego w ewidencji gruntów);
- jednolite części wód podziemnych to określone objętości wód podziemnych występujące w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych;
- jednolite części wód powierzchniowych to oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych, takie jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Wykazanie cieków na mapie jednolitych wód powierzchniowych jest jednoznaczne ze stwierdzeniem, że jest to ciek naturalny a nie ciek sztuczny (rów) i jest to ważniejsze niż informacje wynikające z *ewidencji gruntów i obiektów*, a także z *ewidencji wód i urządzeń melioracji wodnych i terenów zmeliorowanych*;
- kanały to sztuczne koryta prowadzące **wody** (zasoby wodne) w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna co najmniej 1,5 m przy ujściu lub ujęciu;
- rowy to sztuczne koryta prowadzące **wodę** w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ujściu, (parametr 1,5 m był istotny dla podziału sztucznych cieków na urządzenia melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych, obecnie nacisk położony jest na cel jakiemu służą te urządzenia: kanał jest przeznaczony do prowadzenia wód, natomiast rów – do odprowadzania terenów i odprowadzenia wody z odwodnienia terenów i obiektów);
- koszty zasobowe - wartości utraconych korzyści, które mogłyby być osiągnięte, gdyby zasoby wodne i ich zdolność do samoodtwarzania nie były zmniejszane przez podmioty aktualnie je użytkujące;
- obszary chronione nietożsame z obszarami, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, rozumiane jako:
 - a) jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
 - b) jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
 - c) obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub

fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód,

- d) obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- e) obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, rozumiane jako obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi, wyznaczone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, uwzględniane w opracowaniach planistycznych, rozumiane jako:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
 - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne,
 - d) pas techniczny;
- pobory zwrotne to pobory wód, po których następuje odprowadzenie nieprzekształconych w ścieki wód w tej samej ilości;
- ścieki – wprowadzane do wód lub do ziemi wody zużyte, ciepłe odchody zwierzęce, wody odciekowe ze składowisk odpadów oraz obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, wody pochodzące z obiegów chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni, wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, wody wykorzystane odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb albo innych organizmów wodnych (definicja ta nie uwzględnia zanieczyszczonych wód opadowych lub roztopowych, co jednak nie oznacza, że będą one mogły być wprowadzane do wód lub do ziemi bez stosowania separatorów, czy osadników; warunki jakie należy spełnić przy wprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód zostaną określone w drodze rozporządzenia, wydanego na podstawie przepisu art. 99 ust. 1 pkt 4 nowej ustawy);
- urządzenia wodne – to urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych oraz korzystania z zasobów wodnych, wymienione w katalogu otwartym, w którym do znanych wcześniej urządzeń dodano urządzenia służące do chowu ryb lub innych organizmów wodnych w wodach powierzchniowych (sadze), przy jednoczesnym wykreśleniu kąpielisk;
- wody opadowe lub roztopowe to wody będących skutkiem opadów atmosferycznych, niezależnie od tego czy pochodzą z terenów zanieczyszczonych czy można je uznać za „czyste”;
- wody podziemne to wszystkie wody znajdujące się pod powierzchnią ziemi w strefie nasycenia, w tym wody gruntowe pozostające w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem;
- woda przeznaczona do spożycia przez ludzi – rozumiana jako:
 - a) woda w stanie pierwotnym lub po uzdatnieniu, przeznaczona do picia, przygotowania żywności lub innych celów domowych, niezależnie od jej pochodzenia i od tego, czy jest dostarczana z sieci dystrybucyjnej, cystern, w butelkach lub pojemnikach,
 - b) woda wykorzystywana przez przedsiębiorstwo produkcji żywności do wytwarzania, przetwarzania, konserwowania lub wprowadzania do obrotu produktów albo substancji przeznaczonych do spożycia przez ludzi;
- współrzędne to współrzędne w geodezyjnym układzie odniesienia PL-ETRF2000;

- zakłady to podmioty korzystające z wód w ramach usług wodnych, wykonujące urządzenia wodne lub inne działania wymagające zgody wodnoprawnej (również osoby fizyczne).

W ustawie brak jest definicji „sztucznego zbiornika wodnego” oraz „stawu” w związku z czym wypada wyjaśnić, że sztucznym zbiornikiem wodnym jest urządzenie wodne wykonane na wodach płynących, co wywodzi się z przepisu art. 22 pkt 3 ustawy, odnoszącego się do „sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących”. Sztuczny zbiornik wodny powstaje w wyniku wykonania budowli piętrzących i piętrzy wodę nie tylko w korycie cieku ale również na terenach znajdujących się po obu brzegach cieku. Sztuczny zbiornik wodny, to całość techniczno-użytkowa, na którą składa się nie tylko budowla piętrząca ale koryto cieku wraz z terenem zalanym spiętrzoną wodą oraz ze skarpami, aż po cofkę tego zbiornika.

Stawy, niezależnie od ich przeznaczenie, w tym służące do chowu i hodowli ryb, są napełniane wodami doprowadzanymi z zasobu wodnego (z rzeki, z jeziora), utrzymują określony poziom wody, i tylko w nielicznych przypadkach, gdy są położone na stoku doliny, mogą częściowo piętrzyć wodę. Występują również stawy zasilane wyłącznie wodami opadowymi, roztopowymi i podsiąkowymi. Stawami w rozumieniu Prawa wodnego są nie tylko stawy rybne, ale każde urządzenie wodne, ziemne (nieszczelne), wykonane w celu gromadzenia wody, poza korytem cieku naturalnego.

W art. 17 ust. 1 ustawy utrzymano znane regulacje omawiające przypadki, w których przepisy ustawy „stosuje się odpowiednio”.

Postępowanie administracyjne wyodrębnia trzy grupy odpowiedniego stosowania przepisów prawa:

- pierwsza dotyczy sytuacji, w których odpowiednie przepisy stosuje się bez żadnych modyfikacji,
- druga - w których odpowiednie przepisy mają być stosowane z pewnymi modyfikacjami,
- trzecia - gdy ze względu na bezprzedmiotowość przepisów lub sprzeczność z przepisami ustanowionymi dla tych stosunków, do których miały być stosowane odpowiednio, nie mogą być w ogóle stosowane.

Stosowanie tych przepisów uzależnione jest zatem od konkretnej sytuacji, wynikającej z lokalnych warunków, a także od tego czy dany obiekt, lub dana czynność, spełnia taką samą funkcję jaka jest przypisywana urządzeniu wodnemu, zatem kształtowania zasobów wodnych oraz korzystania z tych zasobów. Przykładem odpowiedniego stosowania przepisów są różnego rodzaju linie napowietrzne prowadzone nad wodami, które tylko w nielicznych przypadkach kształtują zasoby wodne i wymagają uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, bądź zgłoszenia wodnoprawnego.

W świetle przepisu art. 17 ust. 1 pkt 3 lit c) ustawy, przepisy dotyczące urządzeń wodnych stosuje się odpowiednio do robót w wodach oraz innych robót, które mogą być przyczyną zmiany naturalnych przepływów wód, stanu wód stojących i wód podziemnych poza granicami nieruchomości gruntowej, na której są prowadzone te roboty. Przepisy te są stosowane w odniesieniu do robót wykonywanych w wodach, które nie są wprost urządzeniami wodnymi (np. rusztowanie wznoszone w korycie rzeki niezbędne do prac konserwacyjnych mostu, umieszczanie martwych kotwic czy urządzeń do uprawiania narciarstwa wodnego, i tp.). Przepisy te mogą być stosowane także do likwidacji lokalnych zagłębień terenowych, spełniających rolę mini retencji terenowej, istotnej w czasie deszczy nawalnych lub w okresie roztopów.

W art. 17 ust. 1 pkt 4, zawarto sformułowanie mówiące o odbudowie, rozbudowie, przebudowie, rozbiórce czy likwidacji urządzeń wodnych. Pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na takie czynności, które kształtują zasoby wodne, zatem nie każda z tych czynności wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (likwidacja rowu będącego urządzeniem wodnym zmienia stosunki wodne, czyli wpływa na kształtowanie zasobów wodnych, i wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego). Prawo wodne nie definiuje użytych tu pojęć, bowiem są one zdefiniowane w ustawie Prawo budowlane, której przepisy odnoszą się także do urządzeń wodnych, będących jednocześnie obiektami budowlanymi.

Znany **podział wód** na wody powierzchniowe i podziemne oraz podział wód powierzchniowych na wody morskie i śródlądowe, a wód śródlądowych na płynące i stojące, w **art. 18 – 23** ustawy nie uległ zmianie. Podział ten dotyczący wód, czyli zasobów wodnych, kształtuje dalsze regulacje zawarte w tej ustawie i z tego powodu wymaga szczególnej uwagi.

Wody płynące zdefiniowane w **art. 22**, to wody w ciekach naturalnych; źródłach, z których cieki biorą początek; znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym bądź okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych; znajdujące się w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących oraz w kanałach. W przepisie tym nie wymieniono rowów co oznacza, że to co płynie rowami nie jest wodami (zasobami wodnymi) i ilekroć w ustawie jest mowa o wodach – nie dotyczy to wody znajdującej się w rowach.

Wody stojące to wody znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny, z powierzchniowymi wodami płynącymi. Przepisem **art. 23 ust. 2** ustawy, przepisy o wodach stojących odniesiono do wód znajdujących się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami, to znaczy do wód zgromadzonych we wszelkiego rodzaju wyrobiskach (kamieniołomach, gliniankach, żwirowiskach), powstałych w wyniku działalności górniczej, już po zakończeniu tej działalności.

Dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami, utrzymany został również podział wód na jednolite części wód powierzchniowych i jednolite części wód podziemnych, z wyodrębnieniem wód przejściowych i przybrzeżnych.

W korzystaniu z wód (art. 29 – 36), zachowano dotychczasowy wymóg takiego gospodarowania wodami aby nie powodować marnotrawstwa wody, energii wody i wyrządzania szkód. Utrzymano preferencje wykorzystywania wód podziemnych do zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Zachowano również możliwość korzystania z każdej wody dla zwalczania klęsk i zapobieżeniu poważnemu i nagłemu niebezpieczeństwu, jednakże z zastrzeżeniem, że prawo to nie obejmuje wykonywania urządzeń wodnych niezbędnych do tego korzystania.

Ustawa nie wymienia czynności, do których przepisy o korzystaniu z wód stosuje się odpowiednio, stosując sztywny podział na korzystanie z wód powszechne, zwykłe i szczególne, a ponadto dodając usługi wodne.

Powszechne korzystanie z wód (**art. 32**) służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, do amatorskiego połowu ryb.

Prawo do zwykłego korzystania z wód (**art. 33**) polega na zaspokajaniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego oraz gospodarstwa rolnego, w ilości średniorocznie nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę. Pobór może być dokonywany wyłącznie przez właściciela gruntu ze stanowiących jego własność wód stojących oraz z wody w rowie lub w stawie napełnianym wodami opadowymi i gruntowymi, a także z wód w studni znajdującej się na gruncie właściciela. Prawo do zwykłego korzystania z wód nie uprawnia do wykonywania urządzeń wodnych służących do tego korzystania, bez wymaganej zgody wodnoprawnej. Zwolnienie dotyczy wyłącznie wykonania ujęcia wód podziemnych o głębokości do 30 m. Pobór wody na potrzeby gospodarcze czy zaspokajanie potrzeb osób trzecich, np. „letników” w gospodarstwach agroturystycznych przekracza zakres zwykłego korzystania z wód.

Szczególne korzystanie z wód (art. 34) zdefiniowano na nowo, z uwagi na wyodrębnienie z tego rodzaju korzystania z wód „usług wodnych”. Szczególnym korzystaniem z wód jest każdy rodzaj korzystania, przekraczający zakres powszechnego i zwykłego korzystania z wód oraz usług wodnych. Zgodnie z nową regulacją do szczególnego korzystania z wód (wymagającego uzyskania pozwolenia wodnoprawnego) zaliczono:

- odwadnianie gruntów i upraw niezależnie od wielkości powierzchni odwadniania, z zastosowanego łącznika „i” wynika, że przepis dotyczy odwadniania terenów przeznaczonych pod uprawy, zatem odpowiada odwodnieniu realizowanemu w ramach melioracji wodnych;
- użytkowanie wody znajdującej się w stawach i rowach, polegające m. in. na: poborze wody przekraczającym zakres zwykłego korzystania z wód lub na poborze wody ze stawu lub rowu stanowiącego własność osoby trzeciej; hodowli ryb lub innych organizmów wodnych; użytkowaniu na potrzeby sportu lub rekreacji osób trzecich; zatrzymywaniu wody zastawkami, z tym, że ten rodzaj użytkowania wody przepisem art. 395 pkt 11 ustawy, został zwolniony z obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego;
- wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego jest jedynym rodzajem korzystania z wód, znanym już poprzednio, w przypadku którego nie występuje bezpośredni kontakt użytkownika z zasobami wodnymi (ze środowiskiem) a mimo tego jest ono uznane szczególnym korzystaniem z wód bowiem obowiązek prowadzenia działań mających na celu ograniczanie powstawania w procesie produkcji substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska spoczywa na wytwórcy takich ścieków;
- wykonywanie na nieruchomości o powierzchni powyżej 3500 m² robót i obiektów wyłączających więcej niż 70 % powierzchni biologicznie czynnej, na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej, niezależnie od tego czy jest to system kanalizacji zakładu czy służący potrzebom gminy; jeżeli wody opadowe lub roztopowe pochodzące z nieruchomości, są odprowadzane do wód lub do urządzeń wodnych systemem kanalizacji zakładu, to zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na takiej nieruchomości nie kwalifikuje się do szczególnego korzystania z wód, natomiast odprowadzanie wody jest wówczas usługą wodną wymienioną w art. 35 ust. 3 pkt 7 ustawy;
- rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych w obwodach rybackich ustanowionych na wodach płynących, realizowane na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Wodami Polskimi;
- wykorzystywanie wód do celów żeglugi oraz spławu, przy czym przepisem art. 395 pkt 1 ustawy zwolnione z obowiązku uzyskania pozwolenia albo zgłoszenia wodnoprawnego jest uprawianie żeglugi na śródlądowych drogach wodnych;
- przerzuty wód oraz sztuczne zasilanie wód podziemnych, obejmujące jako całość ujmowanie, przemieszczanie i zrzut wód powierzchniowych oraz niezanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych w celu zwiększenia zasobów wodnych;
- wydobywanie z wód powierzchniowych, kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu, niezwiązane z realizacją zadań z zakresu utrzymywania wód oraz niestanowiące wydobywania zasobów ze złóż, które jest realizowane na podstawie koncesji uzyskiwanej na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze; pojęcie „wydobywania z wód....” odnosi się wyłącznie do wydobywania osadów, które przemieszczają się z płynącymi wodami i odkładają się w korytach wód powyżej poziomu naturalnego dna cieków naturalnych, a w kanałach, portach oraz na szlakach żeglugowych - powyżej projektowanego poziomu dna urządzeń wodnych lub szlaków żeglugowych;
- uprawianie na wodach sportu, turystyki lub rekreacji przy pomocy jednostek pływających wyposażonych w silnik spalinowy o mocy przekraczającej 9,9 KM budzi wiele kontrowersji, bowiem w pewnym zakresie narusza zasadę powszechnego korzystania z wód; należy się spodziewać zmiany tego przepisu lub jego wykreślenia;
- chów ryb w sadzach wymagający kontroli ilości i wielkości sadzy z uwagi na potrzebę zwiększenia ochrony wód;
- zapewnienie wody dla funkcjonowania urządzeń umożliwiających migrację ryb, niebędące poborem wody, ale wymagające uwzględnienia ilości wody w bilansie wody i instrukcji gospodarowania wodą dla obiektu piętrzącego;

- nawadnianie gruntów lub upraw wodami w ilości większej niż średniorocznie 5 m³ na dobę, co w domyśle oznacza, że nawadnianie w ilości mniejszej niż 5 m³ na dobę nie jest szczególnym korzystaniem z wód; przepis ten nie obejmuje poboru wód na potrzeby nawadniania, bowiem każdy pobór wód, przekraczający zakres powszechnego i zwykłego korzystania z wód jest usługą wodną, wymienioną w art. 35 ustawy;
- korzystanie z wód na potrzeby działalności gospodarczej obejmujące każde korzystanie z wód związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, niezaliczone do usług wodnych oraz niewymienione w pozostałych rodzajach szczególnego korzystania z wód, przy czym wypada zwrócić uwagę, że obecna ustawa nie zawiera wcześniejszego zwolnienia poboru wód na potrzeby działalności gospodarczej nieprzekraczającego 5 m³/dobę;
- rolnicze wykorzystanie ścieków, jeżeli ich łączna ilość jest większa niż 5 m³ na dobę;
- korzystanie z wód na cele chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących, w tym m.in. w zbiornikach nazywanych potocznie „stawami paciorkowymi”, uwarunkowane potrzebą ograniczenia przyrostu masy ryb do wielkości niepowodującej zanieczyszczenia wód w stopniu uniemożliwiającym ich samooczyszczanie;
- organizacja wypoczynku lub sportów wodnych w ramach działalności gospodarczej, m.in. organizacja spływów kajakowych, pontonowych i tp.

Usługi wodne (art. 35) polegają na zapewnieniu gospodarstwu domowemu, podmiotom publicznym oraz podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą możliwości korzystania z wód w zakresie wykraczającym poza zakres powszechnego korzystania z wód, zwykłego korzystania z wód oraz szczególnego korzystania z wód.

Usługi wodne obejmują:

- pobór wód podziemnych lub powierzchniowych, niezależnie od celu przeznaczenia pobranej wody oraz od ilości pobranych wód;
- piętrzenie, magazynowanie lub retencjonowanie wód podziemnych i powierzchniowych oraz korzystanie z tych wód;
- uzdatnianie wód podziemnych i powierzchniowych oraz ich dystrybucję;
- odbiór i oczyszczanie ścieków, z tym że stosownie do przepisu art. 8 ustawy, ten rodzaj usług jak również w/w uzdatnianie i dystrybucja oraz magazynowanie wód, w odniesieniu do przedsiębiorstw wodociągów i kanalizacji, nie jest regulowanym przepisami Prawa wodnego, ale przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, obejmujące także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych (m.in. rowów, stawów);
- korzystanie z wód do celów energetyki, w tym energetyki wodnej;
- odprowadzanie do wód lub do urządzeń wodnych - wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast; część pierwsza tego przepisu dotyczy odprowadzania do wód lub do urządzeń wodnych wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych, niezależne od tego czy są to systemy podmiotu gospodarczego czy obsługującego gminę, a także czy są położone w granicach administracyjnych miast, czy poza tymi granicami; część druga - dotyczy wód opadowych lub roztopowych ujętych w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast, jednak zapis ten jest martwy, bo w kanalizacji zbiorczej wody te mieszają się ze ściekami i będą odprowadzane do wód lub do urządzeń wodnych nie jako wody deszczowe ale jako ścieki komunalne;
- trwałe odwadnianie gruntów, obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych, a także odprowadzanie do wód - wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych

miast, również składa się z dwóch części; część pierwsza dotyczy trwałego odwadniania mającego wpływ na kształtowanie zasobów wodnych, czyli tylko takiego w wyniku którego powstaje lej depresji; z uwagi na brak definicji „trwałego odwadniania” wypada przyjąć, że będzie to takie odwadnianie, w wyniku którego powstanie lej depresji, a dodatkowo jego zasięg będzie obejmował grunty osób trzecich; część druga dotyczy odprowadzania wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast, przy czym odprowadzanie to nie zostało zawężone do wód ujętych w systemy kanalizacji deszczowej zatem obejmuje również odprowadzanie wód pochodzących z trwałego odwadniania urządzeniami wodnymi, m.in. rowami ziemnymi;

- odprowadzanie do wód lub do ziemi wód pobranych i niewykorzystanych.

Podmiot korzystający z usług wodnych będzie obowiązany do stosowania przyrządów pomiarowych umożliwiających pomiar ilości pobranych wód, a także ilości i temperatury ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi z tym, że przepisem przejściowym (**art. 552**) wymóg ten będzie miał zastosowanie od dnia 31 grudnia 2020 r. Obowiązek ten nie dotyczy właścicieli gruntów, którym przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód. Wody Polskie będą mogły wyposażać ich w przyrządy pomiarowe, jeżeli kontrola wykaże przekraczanie przysługujących im limitów.

W celach ochrony wód i celach środowiskowych (art. 50 – 74) utrzymano dotychczasową zasadę, że wody, jako integralna część środowiska oraz siedliska dla organizmów, podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność. Określono w nich, że celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód oraz obszarów chronionych tak, aby wody nadawały się zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, do uprawiania sportu, turystyki lub rekreacji, do kąpieli, a także do bytowania ryb i innych organizmów wodnych w warunkach naturalnych, umożliwiających ich migrację.

Cele ochrony wód sprecyzowano jako osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawę jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Cele środowiskowe zróżnicowano w zależności od tego, czy są one ustalane dla wód powierzchniowych, wód podziemnych czy obszarów chronionych, a w przypadku wód powierzchniowych także od ustalania ich dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód, czy dla pozostałych jednolitych części wód. Cele środowiskowe realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, polegających w szczególności na stopniowej redukcji zanieczyszczeń powodowanych przez substancje priorytetowe oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego.

Ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem obejmuje łącznie ograniczenie emisji do wód zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, dopuszczając emisje wynikające z najlepszych dostępnych technik, a także ograniczanie emisji do wód zanieczyszczeń obszarowych przez określenie warunków uwzględniających najlepsze dostępne praktyki w zakresie ochrony środowiska.

Ochrona wód podziemnych polega w szczególności na stopniowym redukowaniu zanieczyszczenia wód podziemnych przez odwracanie znaczących i utrzymujących się tendencji wzrostowych zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka.

Dopuszcza się ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych dla wybranych jednolitych części wód, które są w takim stopniu zmienione działalnością człowieka lub których naturalne warunki są takie, że osiągnięcie tych celów byłoby niewykonalne lub rodziłoby nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Dopuszczalne jest czasowe pogorszenie stanu jednolitych części wód, jeżeli jest ono wynikiem zjawisk o charakterze naturalnym lub skutkiem siły wyższej, nadzwyczajnych lub niemożliwych do przewidzenia, w szczególności ekstremalnych zjawisk powodziowych lub długotrwałej suszy, zdarzeń o charakterze terrorystycznym, zakłócenia funkcjonowania infrastruktury krytycznej lub niedających się

przewidzieć katastrof, jednak zostało to uwarunkowane koniecznością podjęcia szeregu działań mających na celu zapobieżenie dalszemu pogorszeniu stanu wód, i realizację celów środowiskowych dla pozostałych wód.

Zasady ochrony wód (art. 75 – 85) w swym ogólnym zarysie nie uległy większym zmianom w stosunku do regulacji obowiązujących dotychczas. Utrzymano bezwzględny zakaz wprowadzania ścieków do wód podziemnych oraz do powierzchniowych wód stojących, a w określonych przypadkach także do wód płynących. Utrzymano również zakaz wprowadzania ścieków do ziemi w określonych sytuacjach oraz zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska.

Dodany przepis **art. 75a** ustawy zawiera zakaz wprowadzania wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych, bezpośrednio do wód podziemnych, a także do urządzeń wodnych, jeżeli zawierają one substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wykonawczych. Zakaz ten trudny jest do pogodzenia z przepisem art. 35 ust. 3 pkt 7 ustawy, w świetle którego usługą wodną jest odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych ujętych w system kanalizacji deszczowej do wód lub do urządzeń wodnych. W konsekwencji odprowadzania wód opadowych do urządzeń wodnych (drenaży, skrzynek chłonnych, zbiorników chłonno-odparowujących, rowów bezodpływowych), wody opadowe lub roztopowe są wprowadzane do wód gruntowych, zaliczonych do wód podziemnych (art. 16 pkt 68 ustawy). Wychodząc z celu przepisu art. 75a ustawy należy przyjąć, że zakaz wprowadzania wód opadowych lub roztopowych bezpośrednio do wód podziemnych, odnosi się do sytuacji gdy wymienione wyżej urządzenia wodne dochodzą do warstw wodonośnych lub gdy wody te wprowadzane są do warstw wodonośnych za pośrednictwem otworów wiertniczych.

Przepis **art. 77** ust. 1 ustawy, prócz zakazu gromadzenia na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych oraz innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, a także prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wprowadza dodatkowy zakaz lokalizowania na tych obszarach nowych cmentarzy, a ponadto zakaz poruszania się pojazdami w wodach powierzchniowych oraz po gruntach pokrytych wodami, wyłączając z tego zakazu pojazdy określonych jednostek organizacyjnych, m.in. jednostek ratowniczych. W przypadku istotnej potrzeby, możliwość wydawania decyzji zwalniających z niektórych zakazów otrzymał właściwy organ Wód Polskich (dyrektor rzgw - **art. 76** ust. 2 oraz **art. 77** ust. 3 i 8 ustawy) pod warunkiem, że nie spowoduje to pogorszenia jakości wód. Decyzja zwalniająca obowiązuje przez 3 lata, z możliwością przedłużenia tego okresu na dalsze 3 lata, pod warunkiem złożenia wniosku przed wygaśnięciem decyzji. Przepis **art. 77** ust. 9 Prawa wodnego wprowadził regulację umożliwiającą przeniesienie, w drodze decyzji, za zgodą strony, na rzecz której decyzja zwalniająca została wydana, praw i obowiązków wynikających z tej decyzji na rzecz innego podmiotu, jeżeli przyjmuje on wszystkie warunki zawarte w decyzji zwalniającej. W przypadku wykonywania działań bez decyzji zwalniającej, utrzymano dotychczasowy przepis dający organowi prawo do wydania decyzji, nakładającej na tego kto wykonał te roboty lub czynności, obowiązek przywrócenia stanu niepowodującego zanieczyszczenia wód.

Pozostawiono obowiązujące dotychczas przepisy wymagające aby ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi były oczyszczone w stopniu wymaganym przepisami ustawy, a także przepis zakazujący rozcieńczania ścieków w celu uzyskania ich stanu, składu oraz minimalnego procentu redukcji substancji zanieczyszczających zgodnych z przepisami. Dopuszczono również wprowadzanie do wód lub do ziemi wód opadowych lub roztopowych z przelewów kanalizacji deszczowej lub ścieków z przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej na warunkach określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ustawy, o ile właściwy organ Wód Polskich ustali, w drodze decyzji, że takie dopuszczenie nie koliduje z celami środowiskowymi dla wód lub wymaganiami jakościowymi dla wód.

W celu ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (ryb dwuśrodowiskowych), ustawa przewiduje wyznaczenie rzek lub ich odcinków, jezior oraz wód przejściowych i wód przybrzeżnych o specjalnym znaczeniu dla tych gatunków. W obszarach przeznaczonych do ochrony tych gatunków zwierząt wodnych, ustawa wymaga zapewnienia efektywnej migracji ryb dwuśrodowiskowych. W tym celu przepis art. 85 ust. 3 ustawy daje Wodom Polskim prawo weryfikacji wpływu istniejących urządzeń wodnych i udzielonych zgód wodnoprawnych, na warunki bytowania i wędrówki gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, w celu przywrócenia swobodnego i bezpiecznego dostępu tych gatunków zwierząt do miejsc ich tarła i odrostu.

Ochrona ujęć wody oraz zbiorników wód śródlądowych (art. 120 – 142) uwzględnia zalecenia Komisji Europejskiej i Światowej Organizacji Zdrowia mające na celu ochronę zdrowia ludzkiego poprzez nadzorowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w jej stanie surowym. Zalecenia te dotyczą między innymi nadzoru nad strefami ochronnymi dla ujęć wody w systemie zarządzania bezpieczeństwem wody. Z uwagi na powyższe ustawa przewiduje, że w przypadku ujęć służących do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się obligatoryjnie dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Dla ujęć wody, dla których dotychczas nie ustanowiono takich stref ochronnych, przepis **art. 551 ust. 2**, na właściwe organy Wód Polskich nakładał obowiązek ustanowienia stref ochrony bezpośredniej w terminie do dnia 30 czerwca 2018 r. Analogicznie jak w przepisach dotychczasowych, teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a granice przebiegając przez wody odpowiednio oznaczyć. Bez zmian pozostał sposób zagospodarowania terenu strefy ochrony bezpośredniej oraz katalog zakazów, jakie mogą być wprowadzone na terenie strefy ochrony bezpośredniej. Również bez zmian pozostała możliwość ustanowienia strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej w drodze decyzji, przez organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego. Strefy ochronne ustanawiane są na koszt właściciela ujęcia wody.

Strefy ochrony pośredniej ujęcia wody mogą być ustanawiane nie tylko na wniosek zakładu ale również z urzędu. W sytuacji, gdy zachodzą uzasadnione przesłanki do ustanowienia strefy ochrony pośredniej ujęcia wody, a właściciel ujęcia wody nie złoży wniosku o jej ustanowienie, właściwy organ uzyskał możliwość ustanowienia takiej strefy z urzędu.

Na właścicieli ujęć wody realizujących zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, ustawa nakłada nowy obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka (analizy identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu), o której mowa w **art. 133** ustawy. Analiza powyższe będzie przeprowadzana nie rzadziej niż co 10 lub co 20 lat, w zależności od wielkości poboru wody lub ilości zaopatrywanych w nią osób (do 50 osób lub więcej). Przepisem **art. 551 ust. 1** ustawy, właściciele ujęć wody, które nie mają ustanowionej strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej, zostali zobowiązani do przeprowadzenia analizy ryzyka, i jeżeli będzie to uzasadnione wynikami tej analizy, do złożenia do dnia 1 stycznia 2021 r. wniosku o ustanowienie stref ochronnych. Nie przedłożenie analizy ryzyka będzie mogło stanowić podstawę do cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego bez odszkodowania (**art. 415 pkt 8 Prawa wodnego**).

Strefa ochronna obejmująca teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, będzie ustanawiana w drodze aktu prawa miejscowego, z tym że akt ten będzie wydawał nie dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, ale wojewoda.

Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, na których może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, ustanawiać będzie wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek Wód Polskich. Organy właściwe w sprawie planowania przestrzennego powinny pamiętać, że ograniczenia wynikające z ustalenia stref ochronnych ujęć wód oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych powinny

być uwzględniane w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o lokalizacji inwestycji i warunkach zabudowy.

Przepisy dotyczące **zarządzania ryzykiem powodziowym (art. 163 – 182)** uległy szeregu zmianom. Przede wszystkim obecne przepisy nie zawierają zakazów realizacji prac na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, które były zawarte w przepisach Prawa wodnego z 2001 r. Jedyne zakazy jakie pozostały wynikają z przepisu art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy i dotyczą zakazu gromadzenia na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych oraz innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, a także prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Przepis ten wprowadza ponadto zakaz lokalizowania na tych obszarach nowych cmentarzy. W przypadku istotnej potrzeby, możliwość wydawania decyzji zwalniających z zakazów, o których mowa w art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy, przepisem art. 77 ust. 3 ustawy otrzymał dyrektor rzgw Wód Polskich, pod warunkiem, że nie spowoduje to pogorszenia jakości wód. Decyzja zwalniająca obowiązuje przez 3 lata, z możliwością przedłużenia tego okresu na dalsze 3 lata, pod warunkiem złożenia wniosku przed wygaśnięciem decyzji. Obowiązujące przepisy wprowadziły regulacje umożliwiające przeniesienie, w drodze decyzji, za zgodą strony, na rzecz której decyzja zwalniająca została wydana, praw i obowiązków wynikających z tej decyzji na rzecz innego podmiotu, jeżeli przyjmuje on wszystkie warunki zawarte w decyzji zwalniającej. W przypadku wykonywania działań bez decyzji zwalniającej, utrzymano dotychczasowy przepis dający organowi prawo do wydania decyzji, nakładającej na tego kto wykonał te roboty lub czynności, obowiązek przywrócenia stanu niepowodującego zanieczyszczenia wód.

Przepisy art. 166 ust. 2 Prawa wodnego wymagają obligatoryjnego uwzględnia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (ale tylko tych obszarów, a nie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi) we wszystkich opracowaniach planistycznych oraz decyzjach wydawanych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzjach o warunkach zabudowy, także poziomu zagrożenia powodziowego wynikającego z wyznaczenia tych obszarów. W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią wprowadzono w ustawie wymóg uzgadniania z Wodami Polskimi wszystkich opracowań planistycznych sporządzanych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dotyczących obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (**art. 166**). Uzgodnienia dokonywane są w drodze decyzji, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku. Dokonując uzgodnień, Wody Polskie mają uwzględniać prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, poziom zagrożenia powodziowego, proponowaną zabudowę oraz zagospodarowanie terenu, i stosownie do tego będą określać wymagania lub warunki dla planowanej zabudowy i planowanego zagospodarowania. Uzgodnienia w zakresie śródlądowych dróg wodnych dyrektor rzgw Wód Polskich będzie dokonywał po zasięgnięciu opinii ministra właściwego ds. żeglugi śródlądowej, a w zakresie śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym po uzgodnieniu z ministrem właściwym ds. żeglugi śródlądowej. Uzgodnienia można odmówić się jeżeli: planowana zabudowa narusza ustalenia planu gospodarowania wodami i planu zarządzania ryzykiem powodziowym; stanowi zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków; narusza funkcjonowanie infrastruktury krytycznej lub utrudnia zarządzanie ryzykiem powodziowym. W pasie technicznym, organem właściwym do dokonania uzgodnienia jest dyrektor właściwego urzędu morskiego. Wymagania oraz warunki dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zostaną określone w rozporządzeniu, które jest aktualnie przygotowywane. Zgodnie z założeniami tego projektu rozporządzenia, uzgadniając opracowania planistyczne, dyrektor rzgw Wody Polskie będzie mógł określić wymagania dotyczące takich spraw jak: sposób użytkowania obiektów budowlanych, w szczególności najniższych kondygnacji; zasady usytuowania obiektów budowlanych względem kierunku spływu wód; sposób kształtowania zabudowy w

zakresie jej parametrów; dobór rozwiązań konstrukcyjno-architektonicznych i materiałowych; sposoby posadowienia obiektów budowlanych; wysokość sytuowania poziomu posadzki najniższej kondygnacji w zależności od głębokości możliwego zalewu; sposób usytuowania otworów okiennych i drzwiowych w budynku, w tym rozwiązań zabezpieczających przed przedostaniem się wody do wnętrza obiektu budowlanego.

Przedmiotowe uzgodnienia zastąpią decyzje zwalniające z zakazów, bowiem sposób zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią będzie regulowany w opracowania planistycznych i decyzjach wydawanych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a ponadto w pozwoleniach wodnoprawnych.

Przepisy dotyczące opracowywania wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym, a także sposobu ich publikowania i podania do publicznej wiadomości pozostały bez większych zmian.

W przypadku rzek lub ich odcinków, dla których nie opracowano jeszcze map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, do czasu opracowania map dla tych rzek i ich odcinków, a także ich przekazania właściwym organom, przepisem przejściowym ustawy (**art. 549**), uznano ważność opracowanych dla tych rzek *Studium ochrony przeciwpowodziowej*. Jednocześnie z przepisu **art. 550** wynika obowiązek uwzględniania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wynikających z tych *Studium*, przy uzgadnianiu opracowań planistycznych, na podstawie przepisu art. 166 projektu ustawy.

Przepisy uprawniające do wydania decyzji nakazującej usunięcie drzew i krzewów z obszaru szczególnego zagrożenia powodzią pozostały jedynie ze zmianą organu właściwego do wydania tej decyzji (ze starosty na dyrektora rzgw Wód Polskich).

Regulacje zawarte w **art. 176** zakazujące szeregu prac i czynności na wałach przeciwpowodziowych oraz w odległości 3 m lub 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego, uległy niewielkim zmianom. Zakazy te dotyczą obecnie nie tylko strony odpowietrznej wału, ale również strony odwodnej. Organy właściwe do planowania i zagospodarowania przestrzennego muszą pamiętać o powyższej zmianie, przy ustalaniu planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o lokalizacji inwestycji i warunkach zabudowy. Organem właściwym do wydania decyzji zwalniającej z tych zakazów, jest dyrektor rzgw Wód Polskich.

Wykonanie drogi rowerowej oraz wyznaczanie szlaku turystycznego pieszego na wale powodziowym wymaga uzyskania zgody właściciela wału, do uzyskania której należy przedstawić dokumentację zawierającą charakterystykę planowanych działań wraz z podstawowymi danymi technicznymi i opisem planowanej technologii robót oraz mapę z naniesionym schematem obiektów lub robót i innych istotnych elementów.

Pozostawiono znane przepisy: uprawniające właściwy organ Wód Polskich, do wydania z urzędu decyzji nakazującej przywrócenie stanu poprzedniego, w przypadku prac wykonanych na wałach i w pobliżu wałów, bez wymaganej decyzji zwalniającej; dotyczące możliwości wprowadzenia czasowego zakazu poruszania się po wale przeciwpowodziowym, a także uprawniające do wydania decyzji nakazującej zakładowi piętrzącemu wodę obniżenie tego piętrzenia, lub opróżnienia zbiornika, w przypadku ostrzeżenia o nadejściu wezbrania powodziowego.

Przepisy rozdziału budownictwo wodne (art. 186 – 194) uzupełniono o zapis, że utrzymywanie urządzeń wodnych należy do ich właścicieli. Pozostawiono przepisy zobowiązujące zakłady odnoszące korzyści z urządzeń wodnych do uczestniczenia w kosztach ich utrzymania, jednak ze zobowiązanych do uczestniczenia w kosztach utrzymywania urządzeń wodnych wyłączono działalność wykonywaną przez uprawnionych do rybactwa.

Pozostawiono możliwość legalizacji urządzenia wodnego wykonanego bez wymaganego prawem pozwolenia lub zgłoszenia wodnoprawnego. Organem właściwym do wydania stosownych decyzji jest właściwy dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich. Z wnioskiem o legalizację urządzenia może się zwrócić

właściciel urządzenia, a obowiązek likwidacji tego urządzenia może być nałożony także wyłącznie na właściciela tego urządzenia. W stosunku do urządzeń wykonanych przed 1 stycznia 1975 r. niezmienna pozostaje uwaga o konieczności szczegółowego zbadania, czy ich wykonanie wymagało uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 marca 1985 r. w sprawie rodzajów szczególnego korzystanie z wód oraz wykonywania i eksploatacji urządzeń wodnych nie wymagających pozwolenia wodnoprawnego, z obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego zwolnione były m.in. roboty budowlane wykonywane przez państwowe jednostki organizacyjne, do których należy regulacja i utrzymanie wód, a także wykonanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (rowów, stawów rybnych). Ustawa Prawo wodne z 1974 r. zalegalizowała urządzenia istniejące w dniu jej wejścia w życie, a ponadto uznawała, że pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód jest jednocześnie pozwoleniem na wykonanie urządzeń służących do tego korzystania. Ten ostatni przepis, do lipca 2005 r. obowiązywał również w ustawie z 2001 r. Ponadto część urządzeń i robót legalizuje przepis art. 206 ust. 1 Prawa wodnego z 2001 r. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku urządzeń wodnych wykonanych przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie decyzji lub dokumentów odpowiednich organów, innych niż pozwolenie wodnoprawne, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, w terminie 3 lat, czyli do końca 2004 r. mógł nałożyć obowiązek dostosowania tych urządzeń do przepisów ustawy. Jeżeli tego nie zrobił, to znaczy, że urządzenia te odpowiadają wymogom prawa. Istotnym jest również rozważenie, czy urządzenie wodne zostało wykonane bez wymaganego prawem pozwolenia wodnoprawnego, czy też niezgodnie z warunkami udzielonego pozwolenia.

Stawka opłaty za decyzję legalizacyjną została ustalona w wysokości 4340 zł, przy czym, tak jak i inne opłaty i należności, będzie ona podlegać rewaloryzacji, stosownie do wskaźnika ogłaszanego przez GUS. Pozostawiono również możliwość nałożenia obowiązku likwidacji urządzenia wodnego, jeżeli właściciel nie wystąpił o jego legalizację, lub nie uzyskał decyzji legalizacyjnej. Przepis ten uzupełniono o możliwość pozostawienia takiego urządzenia, jeżeli jego likwidacja jest niemożliwa ze względów technicznych lub ekonomicznych, jednakże pod warunkiem wykonania urządzeń zapobiegających szkodom.

Przepis art. 193 ust. 8 ustawy wymaga aby inwestycje polegające na budowie, przebudowie lub modernizacji urządzeń wodnych, urządzeń komunikacyjnych lub przesyłowych prowadzonych przez śródlądowe drogi wodne, a także roboty regulacyjne i inne, mogące mieć wpływ na śródlądowe drogi wodne, spełniały warunki projektowe określone dla klasy ustalonej dla danej śródlądowej drogi wodnej lub jej odcinka na podstawie przepisów wydanych na podstawie ustawy o żegludze śródlądowej.

Melioracje wodne (art. 195 – 210), polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy. Ustawa rezygnuje z podziału na urządzenia melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych, zaliczając do urządzeń melioracji wodnych wyłącznie te urządzenia, które dotychczas zaliczane były do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Urządzenia melioracji wodnych podstawowych są urządzeniami wodnymi, na tych samych zasadach jak pozostałe urządzenia wodne. Do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zaliczają się m.in. rowy, ale tylko te, które służą do regulacji stosunków wodnych na terenach rolniczych. W art. 199 ust. 1 ustawa wyraźnie wskazuje, że wykonywanie urządzeń melioracji wodnych należy do właścicieli gruntów, co jednocześnie oznacza, że właściciele gruntów są również właścicielami urządzeń melioracji wodnych i na nich spoczywa obowiązek utrzymywania tych urządzeń. Tak jak i dotychczas, urządzenia melioracji wodnych mogą być wykonywane na koszt Skarbu Państwa, lub na koszt Skarbu Państwa przy udziale publicznych środków wspólnotowych oraz innych środków publicznych, za zwrotem opłaty melioracyjnej lub opłaty inwestycyjnej. Rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmuje właściwy dyrektor rzgW Wód Polskich, w uzgodnieniu z właściwym wojewodą, na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów. Zmieniony ostatnio przepis art. 196 ust. 11 ustawy, zobowiązuje właściciela urządzenia melioracji wodnych, które nie

zostało wykonane na koszt Skarbu Państwa, do zgłoszenia tego urządzenia Wodom Polskim, w terminie 30 dni od dnia przystąpienia do użytkowania tego urządzenia. Ewidencję melioracji wodnych prowadzą zarządy zlewni Wód Polskich. W przypadku, gdy z urządzeń melioracji wodnych korzyści odnoszą właściciele sąsiednich gruntów, również oni mają obowiązek utrzymywania tych urządzeń, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści. Jeżeli obowiązek utrzymywania nie jest wykonywany, decyzje ustalające zakres i terminy wykonania prac polegających na utrzymaniu urządzeń melioracji wydaje dyrektor regionalnego zarządu Wód Polskich.

Art. 209 ustawy wyraźnie wskazuje, że utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych w granicach parku narodowego jest zadaniem parku.

Własność wód i obowiązki ich właścicieli regulują przepisy art. 211 – 314 ustawy.

Bez zmian pozostała utrwalona zasada, że wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne, śródlądowe wody płynące oraz wody podziemne stanowią własność Skarbu Państwa.

Prawa właścicielskie (art. 212) w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, wykonują:

- 1) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - w stosunku do śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych, z wyłączeniem śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym;
- 2) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej - w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych;
- 3) minister właściwy do spraw żeglugi – w stosunku do śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym (w procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy Prawo wodne, ten przepis ma być wykreślony, bowiem po przejściu Wód Polskich do resortu żeglugi nie ma potrzeby wyodrębniania śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym).

Własność właściciela nieruchomości do wód stojących oraz do wody w rowie została rozszerzona o własność wody w stawie (**art. 214**), pod warunkiem, że staw ten nie jest napełniany wodami w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi, roztopowymi lub wodami gruntowymi. Jeżeli powyższe wody znajdują się na terenie nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa to prawa właścicielskie w stosunku do tych wód wykonują te same podmioty, które reprezentują Skarb Państwa w stosunku do tych nieruchomości, na podstawie przepisów odrębnych.

Regulacje dotyczące gruntów pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi, wodami morza terytorialnego oraz morskimi wodami wewnętrznymi stwierdzają, że grunty te stanowią własność Skarbu Państwa, wchodzi w skład wydzielonego zasobu nieruchomości Skarbu Państwa oraz nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie. Gospodarowanie tymi gruntami wykonują odpowiednio podmioty, o których mowa w art. 212 ust. 1 ustawy. Na podstawie przepisu **art. 216 ust. 4** ustawy, gospodarowanie innym mieniem związanym z gospodarką wodną stanowiącym własność Skarbu Państwa wykonuje starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej lub podmioty, o których mowa w art. 212 ust. 1, lub jednostki, którym to mienie zostało powierzone.

Art. 216 ust. 5 ustawy zawiera regulację stwierdzającą, że urządzenia wodne lub ich części oraz budowle i ich części, znajdujące się na gruntach pokrytych powierzchniowymi wodami płynącymi, stanowią odrębny od tych gruntów przedmiot własności. Grunt pokryty śródlądowymi wodami płynącymi (w granicach linii brzegu) stanowi zawsze własność Skarbu Państwa natomiast urządzenia wodne stanowią odrębny od tych gruntów przedmiot własności. Regulacja ta jest inna niż w prawie cywilnym, bowiem własność urządzeń wodnych posadowionych na gruntach pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi nie jest związana z własnością gruntu. Dodany przepis **art. 216 ust. 6** stanowi, że urządzenia wodne wykonane przez Wody Polskie na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa stanowią własność Skarbu Państwa.

Pojęcie gruntu pokrytego wodami powierzchniowymi w rozumieniu Prawa wodnego, nie jest tożsame z pojęciem gruntu pod wodami, stosowanym w ewidencji gruntów, stosownie do rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r., w sprawie ewidencji gruntów i budynków. W w/w rozporządzeniu do określenia grupy użytków gruntowych, wykazywanych w ewidencji gruntów, przyjęto pojęcie gruntów pod wodami, które podzielono na grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi (Wm), grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi (Wp) oraz grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi (Ws). W grupie użytków rolnych wyodrębniono również; grunty pod stawami (Wsr) oraz rowy (W). Oznaczenie w ewidencji gruntów użytku symbolem **W**, nie oznacza automatycznie, że do użytków tych stosuje się przepisy o gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi, w rozumieniu Prawa wodnego, tym bardziej, że nowa ustawa analogicznie jak i dotychczasowe przepisy, do wód pokrytych wodami powierzchniowymi symbolu **W** nie stosują. Pojęcie gruntu pokrytego śródlądowymi wodami powierzchniowymi oraz morskimi wodami wewnętrznymi jest ściśle związane z granicą linii brzegu, która jest linią rozgraniczającą grunty pokryte wodami od gruntów przyległych i odnosi się do cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych.

Grunty pod wodami stojącymi mogą podlegać obrotowi cywilnoprawnemu. Stosownie do przepisu **art. 217** ustawy, prawo do zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami stojącymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa przysługuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej i może nastąpić z inicjatywy ministra lub starosty. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej udziela staroście pełnomocnictwa do jego reprezentowania w czynnościach polegających na wszczęciu i przeprowadzeniu procedury przetargowej.

Zgodnie z przepisem **art. 218 ust. 1** Prawa wodnego, grunty pokryte śródlądowymi wodami płynącymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa są zasobem nieruchomości Skarbu Państwa. Przejście i wykreślenie gruntów pokrytych powierzchniowymi wodami płynącymi do wydzielonego zasobu nieruchomości Skarbu Państwa (**art. 218 ust. 2**) stwierdza, w drodze decyzji, właściwy starosta, realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej. Regulacje dotyczące sprawowania uprawnień właścicielskich w stosunku do wód płynących i gruntów pokrytych tymi wodami, pozostają w ustawie w analogicznym jak dotychczas zakresie.

Przepisem **art. 219** minister właściwy do spraw gospodarki wodnej uzyskał uprawnienie do ustalania w drodze decyzji, charakteru wód. Decyzja będzie wydawana na wniosek właścicieli gruntów przyległych do wód, na podstawie dostarczonej przez nich dokumentacji zawierającej m. in. opis elementów hydromorfologicznych wód, w tym reżimu hydrologicznego; warunki morfologiczne; analizę historyczną tych wód.

Bez większych zmian pozostały zasady **ustalania linii brzegu (art. 220)** dla cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych z tym, że linię brzegu dla śródlądowych wód płynących będzie ustalał minister właściwy do spraw gospodarki wodnej. Linię brzegu ustala się na wniosek osoby mającej interes prawny bądź faktyczny. Interes prawny ma właściciel gruntu pokrytego wodami powierzchniowymi (Wody Polskie), a w odniesieniu do gruntu przyległego do wód - właściciel, użytkownik wieczysty oraz użytkownik mający prawnorzeczowe uprawnienie do tego gruntu. Interes faktyczny mają posiadacze gruntu przyległego do wód (najemcy, dzierżawcy) jak również zakłady ubiegające się o uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego, **gdy ustalenie linii brzegu jest konieczne** w związku z wykonaniem urządzeń wodnych lub kształtowaniem koryt cieków naturalnych (np. murów oporowych czy innej zabudowy naruszającej naturalną linię brzegu, lub budowli piętrzących, których wykonanie spowoduje pokrycie linii brzegu wodą).

Podstawę do ustalenia linii brzegu stanowi, dostarczony przez wnioskodawcę, projekt rozgraniczenia gruntów pokrytych wodami od gruntów przyległych. W przepisach doprecyzowano obowiązek sporządzania projektu rozgraniczenia gruntów przez osobę posiadającą uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii. Projekt musi zawierać część opisową określającą m.in. według jakiego kryterium ustalana jest linia brzegu, jak również mapę. W przypadku, gdy linia brzegu

ustalana jest z uwagi na jej zmianę powstałą na skutek wykonywanych robót inwestycyjnych (według krawędzi budowli regulacyjnych lub granicy wykonywanych robót ziemnych), częścią projektu jest mapa inwentaryzacji powykonawczej budowli regulacyjnych lub robót kształtujących koryto ciek naturalnego.

Jeżeli ustalenie linii brzegu jest konieczne w związku z wykonaniem urządzeń wodnych lub kształtowaniem nowych koryt cieków naturalnych, a rzeczywisty przebieg koryta ciek nie jest zgodny z jego działką ewidencyjną, to łącznie z postępowaniem w sprawie zgody wodnoprawnej niezbędne jest przeprowadzenie postępowania w sprawie ustalenia aktualnej linii brzegu. Po wykonaniu robót, ponownie jest ustalana linia brzegu i wytycza się ją po zewnętrznej krawędzi wykonanych budowli regulacyjnych lub po granicach nowego koryta ciek naturalnego. W procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy Prawo wodne, przewiduje się przepis zgodnie z którym, w przypadku zajęcia na potrzeby powyższych robót gruntu, niebędącego gruntem pokrytym wodami przed ich wykonaniem, ustalenie linii brzegu jest możliwe tylko w przypadku, gdy zajęty grunt stanowi własność Skarbu Państwa. To oznacza, że poprzez ustalenie linii brzegu nie można dokonywać zaboru gruntu, stanowiącego własność osób trzecich. Decyzja o ustaleniu linii brzegu stanowi podstawę do dokonania wpisu w ewidencji gruntów i budynków.

Art. 221 ustawy dotyczy sytuacji, gdy przed wykonaniem urządzenia wodnego linia brzegu nie została ustalona, i istnieje potrzeba rozgraniczenia gruntów, które były pokryte wodami przed wykonaniem urządzenia wodnego, od pozostałych gruntów. Dotyczy to głównie zbiorników i stopni wodnych wykonanych na powierzchniowych wodach płynących, gdy w wyniku wykonania budowli piętrzących lustro spiętrzonej wody zalało grunty przyległe. Potrzeba taka może występować również w przypadku wykonania murów oporowych, bulwarów oraz innej zabudowy brzegów lub koryta ciek naturalnego (np. „zarurowania”). W takiej sytuacji, analogicznie jak to było dotychczas, na podstawie tego przepisu dokonuje się rozgraniczenia gruntów, a nie ustalenia linii brzegu.

Zgodnie z przepisem **art. 223** ustawy, jeżeli śródlądowe wody płynące lub wody morskie zajmują trwale, w sposób naturalny, grunt niestanowiący własności właściciela wód, grunt ten z chwilą zajęcia staje się z mocy prawa własnością właściciela wód (Skarbu Państwa), a dotychczasowemu właścicielowi gruntu przysługuje odszkodowanie od właściciela wód, przyznawane w trybie cywilnym, które obejmuje również koszty sporządzenia projektu rozgraniczenia gruntów.

Bez większych zmian pozostały przepisy (**art. 226 – 233**) dotyczące obowiązków właścicieli wód oraz właścicieli gruntów przyległych do wód. Utrzymanie wód obejmuje działania, które wynikają z planu utrzymania wód, a poza planem mogą być realizowane wyłącznie pilne i konieczne działania, których celem jest zapewnienie ochrony przed powodzią lub usunięcie skutków powodzi. Utrzymanie wód musi uwzględniać konieczność osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w ustawie.

Bez zmian pozostały przepisy:

- **art. 232** zabraniające grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu (czyli dotyczą cieków naturalnych i jezior), w celu umożliwienia osobom korzystającym z wód w sposób powszechny (do wypoczynku, uprawiania turystyki i sportów wodnych) m.in. wyjścia na brzeg z łodzi i przejścia wzdłuż brzegu;
- **art. 233** nakładające obowiązek umożliwienia, przez właścicieli nieruchomości przyległych do wód publicznych (za odszkodowaniem), dostępu do wód na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymywaniem wód oraz dla ustawienia znaków żeglugowych lub hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych, a także na potrzeby powszechnego korzystania z wód;
- **art. 234** zakazuje zmiany kierunku i natężenia odpływu wód znajdujących się na gruncie, następującej w wyniku wykonania czynności lub budowli niebędących urządzeniami wodnymi. W przypadku gdy w wyniku wykonania czynności lub budowli tamujących lub zmieniających kierunek spływu wody nastąpiły szkody na gruntach sąsiednich wójt, burmistrz lub prezydent miasta uzyskał uprawnienia do nałożenia w drodze decyzji obowiązku przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania urządzeń zapobiegających szkodom. Przepis ten uzupełniono o stwierdzenie, że wydany nakaz nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia lub zgłoszenia wodnoprawnego, jeżeli są wymagane. Przepis ten zabrania również

odprowadzania wód lub wprowadzanie ścieków (np. poprzez drenaż rozsączający) na grunty sąsiednie, nawet jeżeli nie powoduje to szkód na gruntach sąsiednich. Taka czynność przekracza zakres zwykłego korzystania z wód, staje się korzystaniem szczególnym, które wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Postępowanie w sprawie zmiany stanu wody na gruncie nie może być wszczęte po upływie 5 lat od dnia, w którym właściciel gruntu sąsiedniego dowiedział się o szkodliwym oddziaływaniu wprowadzonych zmian.

Zasady **gospodarowania mieniem Skarbu Państwa** regulują przepisy **art. 258 – 266** ustawy.

Na podstawie przepisu **art. 258** ustawy, Wody Polskie reprezentują Skarb Państwa oraz wykonują prawa właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych; do gruntów pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi; do nieruchomości pod wałami przeciwpowodziowymi oraz wałów przeciwpowodziowych, do nieruchomości gruntowych położonych w międzywałach, a także w stosunku do położonych na tych nieruchomościach budynków, budowli oraz innych urządzeń, w tym urządzeń wodnych, służących do realizacji zadań określonych w przepisach ustawy.

Reprezentację Skarbu Państwa oraz wykonywanie praw właścicielskich Skarbu Państwa, w stosunku do: wód i gruntów pokrytych śródlądowymi wodami powierzchniowymi; nieruchomości pod wałami przeciwpowodziowymi oraz wałów przeciwpowodziowych przyległych do śródlądowych wód płynących; nieruchomości gruntowych, stanowiących własność Skarbu Państwa, położonych w międzywałach, i do położonych na tych nieruchomościach budynków, budowli oraz innych urządzeń, w tym urządzeń wodnych, służących do realizacji zadań określonych w przepisach ustawy; urządzeń wodnych posadowionych na gruntach pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi oraz na gruntach znajdujących się poza linią brzegu, zabudowanych urządzeniami wodnymi - stwierdza właściwy wojewoda, w drodze decyzji wydanej na wniosek Wód Polskich.

Urzędowi morskim, na podstawie przepisu **art. 260** ustawy, przysługuje trwały zarząd gruntów pokrytych wodami morza terytorialnego i morskich wód wewnętrznych. Ustanowienie oraz wygaśnięcie trwałego zarządu stwierdza właściwy starosta w drodze decyzji wydanej na wniosek właściwego dyrektora urzędu morskiego.

Na podstawie przepisu **art. 261** ustawy, grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa, niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć wymienionych w tym przepisie, oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną.

Przepis **art. 264** ustawy daje Wodom Polskim prawo rozporządzania powierzonymi im nieruchomościami Skarbu Państwa, innymi niż wody i grunty pokryte tymi wodami, przez ustanawianie ograniczonych praw rzeczowych, oddawanie ich w najem, dzierżawę, użyczenie lub zamianę stanowiąc jednocześnie, że wpływy z tego tytułu stanowią ich przychód. Rozporządzenia tego dokonują Wody Polskie w drodze przetargu. Przypadki, w których rozporządzenie nieruchomościami może być przeprowadzone bezprzetargowo zostały wymienione w art. 265 ust. 7 ustawy.

Dział IX (art. 388 – 438) ustawy reguluje zagadnienia udzielania, zmiany, cofnięcia oraz wygaszania **zgód wodnoprawnych**, zakres niezbędnych dokumentów oraz organy właściwe w sprawach zgód wodnoprawnych.

Zgody wodnoprawne są udzielane przez:

- 1) wydanie pozwolenia wodnoprawnego;
- 2) przyjęcie zgłoszenia wodnoprawnego;
- 3) wydanie oceny wodnoprawnej;
- 4) wydanie decyzji zwalniającej z zakazu gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (art. 77 ust. 1 pkt 3);

- 5) wydanie na czas określony decyzji zwalniającej z zakazu poruszania się pojazdami w wodach powierzchniowych oraz po gruntach pokrytych wodami (art. 77 ust. 1 pkt 8);
- 6) wydanie decyzji zwalniającej z zakazu wykonywania robót na wale przeciwpowodziowym, uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów w odległości mniejszej niż 3 od stopy wału oraz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału (art. 176 ust. 4);
- 7) wydanie przyrzeczenia wodnoprawnego (art. 412).

W **art. 388 ust. 2** sprecyzowano, przed uzyskaniem jakich decyzji administracyjnych musi być uzyskane pozwolenie wodnoprawne lub przyjęte zgłoszenie wodnoprawne. Zmiana przepisów ustawy wykreśliła z tego ustępu punkty 5 i 9, jednak nie rozwiązuje to wątpliwości, jakie pozwolenia wodnoprawne są wymagane przed uzyskaniem innych decyzji. Niezbędne są dalsze zmiany które sprecyzują, że wymóg ten może dotyczyć wyłącznie pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych, i tylko wtedy gdy są wymagane. W ust. 4 tego przepisu ustalono również, że wydanie decyzji zwalniających (wymaganych ustawą) następuje przed uzyskaniem decyzji wydawanych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Art. 389 określa na jakie czynności jest **wymagane pozwolenie wodnoprawne**. Z uwagi na rezygnację z zakazów wznoszenia obiektów budowlanych i wykonywania innych robót na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, a tym samym niewydawania decyzji zwalniających z tych zakazów, w **art. 390 ust. 1** uwzględniono potrzebę uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nowych obiektów budowlanych oraz czynności mogących powodować zanieczyszczenie wód, na które na podstawie przepisu art. 77 ust. 3 uzyskano decyzję zwalniającą. Obiekty budowlane na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią będą mogły być realizowane na zasadach określonych w rozporządzeniu MG MiZŚ oraz MliR z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie zakresu wymagań, jakie dla obiektów budowlanych lokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią może określać pozwolenie wodnoprawne.

Pozwolenia wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi albo do urządzeń kanalizacyjnych, tak jak w minionych przepisach, są wydawane z uwzględnieniem postanowień odpowiednich przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

W przypadku wzajemnego wykluczania się działalności z uwagi na niedobór zasobów wodnych, w **art. 393** pozostawiono uprzywilejowanie dla zakładów, które będą pobierać wodę w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, następnie zakłady, których korzystanie z wód przyczyni się do zwiększenia naturalnej lub sztucznej retencji wód lub poprawy stosunków biologicznych w środowisku wodnym, a w dalszej kolejności właściciele oraz posiadacze samoistni i zależni innych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej. Utrzymano również pierwszeństwo właściciela urządzenia wodnego przy ubieganiu się o pozwolenie wodnoprawne, do realizacji którego urządzenie to jest niezbędne. Przepisem **art. 393 ust. 3** ustawy, pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego (z omówionym zastrzeżeniem), uzyskał ponadto zakład wskazany przez właściciela urządzenia wodnego, co odnosi się do zakładów, które wygrały przetarg związany z udostępnieniem urządzenia wodnego przez Wody Polskie.

Przepis **art. 393 ust. 4** utrzymał regulację, że pozwolenie wodnoprawne nie rodzi praw do nieruchomości i urządzeń wodnych koniecznych do jego realizacji oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich przysługujących wobec tych nieruchomości i urządzeń co oznacza, że posiadanie pozwolenia wodnoprawnego nie upoważnia zakładu do korzystania z cudzych urządzeń wodnych lub cudzego gruntu bez uzyskania odpowiedniego prawa w drodze cywilnoprawnej, a jednocześnie nie uzależnia wydania pozwolenia od zgody właściciela urządzenia wodnego lub nieruchomości.

Przepis **art. 394** ust. 1 ustawy wymienia katalog prac które mogą być realizowane na podstawie **zgłoszeń wodnoprawnych**. Co do zasady należy przyjąć, że na zgłoszenia mogą być realizowane tylko te czynności, których zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub którym dysponuje na czas trwania robót. Jeżeli zasięg oddziaływania dotyczy osób trzecich (narusza prawa osób trzecich), to na podstawie przepisu art. 423 ust. 5 pkt 2 ustawy, organ zgłasza sprzeciw. Urządzenia odwadniające zlokalizowane w pasie drogowym, obszarze kolejowym, na lotniskach lub lądowiskach (**art. 394 ust. 1 pkt 11**) jeżeli nie kształtują zasobów wodnych nie wymagają zgłoszenia wodnoprawnego. Rów ziemny, nawet jeżeli jest zlokalizowany w pasie drogowym, to ma również oddziaływanie na grunty osób trzecich (nawadnia lub odwadnia grunty) i na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego może być realizowana tylko taka jego zabudowa rowu, o której mowa w **art. 394 ust. 1 pkt 10** ustawy.

W celu uniknięcia dzielenia zakresu prac w dostosowaniu do przyjętych parametrów zawarto zastrzeżenie, że w przypadku realizacji pomostów, stawów oraz zabudowy rowów uwzględnia się parametry skumulowane. Przepis nie zawiera jednak regulacji jak należy te parametry kumulować (w zasięgu oddziaływania, na tej samej nieruchomości, tego samego właściciela). W odniesieniu do zjazdów z dróg (przepustów pod tymi zjazdami) organy przyjmują, że każda nieruchomość musi mieć dostęp do drogi, w związku z czym zjazdy z drogi kumuluje się tylko wówczas, gdy jest ich więcej niż jeden dla jednej nieruchomości. Dodany przepis **art. 394 ust. 4** reguluje łączne rozpatrywanie wniosku obejmującego działania wymagające uzyskania pozwolenia wodnoprawnego oraz zgłoszenia wodnoprawnego. Ustawa nie zawarła jednak wymogu aby zakład składał jeden wniosek na wszystkie działania.

Przepis **art. 395** ustawy, w katalogu zamkniętym, wymienia jakie czynności i rodzaje korzystania z wód nie wymagają uzyskania pozwolenia wodnoprawnego ani dokonania zgłoszenia wodnoprawnego. Wcześniejsze przepisy uzupełniono o zatrzymywanie wody w rowach, hamowanie odpływu wody z obiektów drenarskich oraz o przechwytywanie wód opadowych lub roztopowych przy pomocy urządzeń melioracji wodnych. Przepisy te budzą wątpliwości, w związku z czym w procedowanej zmianie ustawy przewiduje się dodanie odpowiednich warunków. Punkt 14 zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego lokalizowanie, na okres do 180 dni, tymczasowych obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Bez większych zmian pozostał przepis określający, jakich opracowań, ustaleń, wymagań i przepisów nie może naruszać pozwolenie wodnoprawne (**art. 396**). Odniesienie się do powyższych opracowań i stwierdzenie, czy planowane do wykonania urządzenie wodne lub korzystanie z wód nie narusza ustaleń tych dokumentów spoczywa w pierwszej kolejności na wnioskodawcy, bowiem informacje powyższe muszą być zawarte w operacie wodnoprawnym. Do obowiązku organu należy sprawdzenie czy operat zawiera niezbędne informacje i czy są one zgodne z wymaganiami wynikającymi z przedmiotowych opracowań.

Stosownie do przepisu **art. 397** ustawy, organem właściwym w sprawie zgód wodnoprawnych są właściwe organy Wód Polskich, natomiast w stosunku do Wód Polskich organem właściwym jest minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Właściwość dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich do wydawania zgód wodnoprawnych (**art. 397 ust. 3 pkt 1**) pokrywa się z poprzednim zakresem kompetencji w odniesieniu do działań na terenach zamkniętych, a także z poprzednimi kompetencjami marszałka województwa.

Właściwość dyrektora zarządu zlewni Wód Polskich (**art. 397 ust. 3 pkt 2**) dotyczy udzielania zgód wodnoprawnych, które nie zostały zastrzeżone do kompetencji dyrektora rzgw Wód Polskich, co odpowiada uprzednim kompetencjom starostów, w zakresie gospodarki wodnej.

Kierownik nadzoru wodnego Wód Polskich otrzymał kompetencje do przyjmowania zgłoszeń wodnoprawnych.

Organy właściwe w sprawach pozwoleń wodnoprawnych są również właściwe w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tych pozwoleń, a ponadto w sprawach ocen wodnoprawnych.

Wnioski o wydanie pozwolenia wodnoprawnego, oceny wodnoprawnej lub innych decyzji, a także zgłoszenia wodnoprawne składane są w siedzibie nadzoru wodnego właściwego miejscowo albo najbliższego dla zamierzonego korzystania z usług wodnych lub wykonywania urządzeń wodnych, lub innej działalności wymagającej zgody wodnoprawnej. Nadzory wodne przekazują te wnioski do właściwych organów. Za udzielenie zgód wodnoprawnych pobierana jest opłata. Za zgłoszenie wynosi ona 87 zł, za wydanie każdego z pozwoleń 217 zł, lecz nie więcej niż 4340 zł za łączną liczbę pozwoleń udzielonych w jednej decyzji, natomiast za wydanie oceny wodnoprawnej – 898 zł.

W warunkach odmowy udzielenia pozwolenia wodnoprawnego (**art. 399**) pozostawiono regulacje stanowiące podstawę do odmowy udzielenia pozwolenia wodnoprawnego gdyby mogło to prowadzić do naruszenia ustaleń dokumentów wymienionych w art. 396 ust. 1 pkt 1-7 m. in. ustaleń planu gospodarowania wodami, planu zarządzania ryzykiem powodziowym, programu oczyszczania ścieków komunalnych, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy decyzji o lokalizacji inwestycji (decyzji o warunkach zabudowy). Organ odmawia pozwolenia wodnoprawnego również w przypadku, gdyby naruszało to wymagania, o których mowa w art. 396 ust. 1 pkt 8 czyli ochrony zdrowia ludzi, środowiska (np. w przypadku niedoboru zasobów wodnych, prowadzącego do naruszenia przepływu nienaruszalnego), ochrony przyrody; dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków oraz wynikających z odrębnych przepisów. W innych przypadkach brak jest podstaw do odmowy udzielenia pozwolenia wodnoprawnego. Taką przyczyną nie może być np. brak zgody jednej ze stron postępowania na czynność wymagającą pozwolenia wodnoprawnego, czy też brak uzgodnienia operatu wodnoprawnego przez „właściciela wody” tym bardziej, że przepisy ustawy (analogicznie jak i obowiązujące) nie dają żadnych uprawnień do uzgadniania tych operatów.

Art. 399 ust. 2 zawiera przepis obligujący do odmowy udzielenia pozwolenia, w przypadku gdy zakład nie wywiązywał się z obowiązków zawartych w pozwoleniach udzielonych mu dotychczas, co z uwagi na obligatoryjność może być przepisem zbyt rygorystycznym.

Bez zmian pozostały przepisy ustalające, że pozwolenie wodnoprawne udziela się na czas określony jednak wydłużono czas na jaki może być udzielone pozwolenie wodnoprawne do 30 lat. Zmianie uległ także sposób liczenia tego czasu, nie do określonej daty, lecz od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Tak jak i w poprzedniej ustawie, dla określonych rodzajów szczególnego korzystania z wód, ten czas jest zróżnicowany, od 30 do 4 lat (w przypadku odprowadzania ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego). Określenie czasu obowiązywania nie dotyczy pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych, na regulację wód oraz na wykonywanie robót lub obiektów budowlanych mających wpływ na zmniejszenie naturalnej retencji terenowej. Przez analogię nie określa się również czasu obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego dla obiektów budowlanych lokalizowanych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Określenie czasu na jaki udzielono pozwolenia wodnoprawnego dotyczy natomiast pozwoleń, o których mowa w art. 390 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Ustalenie stron postępowania w postępowaniu wodnoprawnym, w dalszym ciągu odbywa się na podstawie *lex specialis* (**art. 401**). Przepis ten odniesiono do wszystkich postępowań dotyczących pozwoleń wodnoprawnych (a nie tylko o wydanie pozwolenia wodnoprawnego, jak to było w dotychczasowych przepisach ustawy).

Zmniejszono do 10, ilość stron wymaganych do powiadamiania o czynnościach w drodze obwieszczenia. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania doręcza się wnioskodawcy na adres wskazany we wniosku, natomiast pozostałe strony w drodze obwieszczeń. Jednocześnie sprecyzowano, miejsca publikowania tych obwieszczeń: w organie prowadzącym postępowanie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych urzędów starostwa powiatowego i urzędów gmin właściwych ze

względem na zakres korzystania z wód (obowiązek publikacji w prasie lokalnej został ostatnio wykreślony). Pozostawiono przepis o wyłączeniu z postępowań wodnoprawnych organizacji społecznych (jeżeli nie są stroną z innego powodu).

Wymieniając w **art. 403** ustawy jakie informacje, prawa i obowiązki muszą być zawarte w pozwoleniu wodnoprawnym, przepis ten podkreśla potrzebę zredagowania **celu** planowanych do wykonania urządzeń wodnych, oraz **celu i zakresu** szczególnego korzystania z wód. Nie sprecyzowanie celu korzystania z wód może stanowić podstawę do odmowy udzielenia pozwolenia wodnoprawnego z uwagi na marnotrawstwo wód. Dodatkowo zmiana celu korzystania z wód może być przyczyną cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego bez odszkodowania.

W przepisie tym zawężono zakres informacji i obowiązków, które muszą być uwzględnione w każdym pozwoleniu wodnoprawnym do obowiązków, które ochronią interesy zakładów posiadających pozwolenia wodnoprawne, uprawnionych do rybactwa, a także osoby narażone na szkody, w związku z wykonywaniem tego pozwolenia wodnoprawnego (**art. 403 ust. 1 pkt 1**). W myśl przepisu **art. 403 ust. 1 pkt 2**, obligatoryjne jest również nałożenie obowiązku wykonania urządzeń zapobiegających szkodom, a w myśl przepisu **art. 403 ust. 1 pkt 3**, także wykonania przedsięwzięć ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, wynikających m.in. z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zakres obowiązków, a w przypadku urządzeń zapobiegających szkodom również lokalizacja i rozwiązania techniczne tych urządzeń, muszą być uwzględnione w operacie wodnoprawnym. Przepis **art. 403 ust. 6** ustawy, określa jakie dodatkowe obowiązki można w pozwoleniu wodnoprawnym nałożyć na uprawnionego, jeżeli jest taka potrzeba.

Art. 403 ust. 2 ustawy, określa jakie informacje muszą być uwzględnione w pozwoleniu wodnoprawnym, w dostosowaniu do rodzaju działalności na jaką jest udzielane to pozwolenie. **Art. 407** ustawy, określa jakie załączniki należy dołączyć do wniosku o uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego. Przywrócono m.in. obowiązek dołączania wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego co budzi wątpliwości z uwagi na zwiększanie kosztów opracowania tego operatu. Pozostawiono obowiązek dołączenia instrukcji gospodarowania wodą w przypadku korzystania z wód powierzchniowych za pomocą urządzeń do jej piętrzenia lub w przypadku zależnego od siebie korzystanie z wód: w przypadku poboru wód podziemnych – dokumentacji hydrogeologicznej, a w przypadku wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego – zgody właściciela tych urządzeń. W przypadku urządzenia wodnego zaliczanego do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do wniosku należy dołączyć ponadto decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, a w przypadku eksploatacji złoża, także koncesję. W przypadku działań wykonywanych na obszarach form ochrony przyrody, w obrębach ochronnych oraz w obrębie cieków naturalnych, do wniosku o uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego powinna być również dołączona kopia zgłoszenia, o którym mowa w art. 118 ustawy o ochronie przyrody, a także oświadczenie, że organ nie złożył sprzeciwu. Dotyczy to również wydobywania z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, zaliczanego do szczególnego korzystania z wód, niestanowiącego wydobywania kopalin ze złoża na obszarach morskich lub ze śródlądowych wód powierzchniowych.

Przepis **art. 409** ustawy wymienia szczegółowo niezbędną zawartość operatu wodnoprawnego, zróżnicowaną w zależności od rodzaju pozwolenia wodnoprawnego, chociaż nie w pełni zostało to skoordynowane z informacjami niezbędnymi do zamieszczenia w pozwoleniu wodnoprawnym. Odniesienie do ustaleń planu gospodarowania wodami oznacza, że w operacie wodnoprawnym należy określić, czy realizacja zamierzenia nie pozostaje w sprzeczności z celami środowiskowymi ustalonymi dla określonej jednolitej części wód powierzchniowych lub podziemnych (czy nie doprowadzi do nieosiągnięcia dobrego stanu ekologicznego wód).

Przepis **art. 410** ustawy z niewielką zmianą jest, powtórzeniem przepisu art. 133 Prawa wodnego z 2001 r. Jest to przepis szczególny (o którym mowa w art. 163 K.p.a.), pozwalający na zmianę prawomocnej decyzji administracyjnej, jaką jest pozwolenie wodnoprawne, w sytuacji naruszenia

interesów osób trzecich. W pierwszej kolejności organ może zobowiązać zakład do opracowania ekspertyzy, która potwierdzi (lub zakwestionuje) związek przyczynowy między powstałą szkodą (naruszeniem interesu osób trzecich) a warunkami ustalonymi w pozwoleniu wodnoprawnym. Organ może również nałożyć na zakład obowiązek opracowania instrukcji gospodarowania wodą, jeżeli zakład funkcjonuje na podstawie pozwolenia wodnoprawnego wydanego pod rządami ustawy z 1974 r. gdy posiadanie instrukcji gospodarowania wodą nie było obligatoryjne. Organ może również nałożyć obowiązek zaktualizowania instrukcji gospodarowania wodą, jeżeli występuje naruszenie interesów osób trzecich. Na podstawie wyników ekspertyzy organ może zmienić (ograniczyć) zakres pozwolenia, lub nałożyć obowiązki mające na celu eliminowanie szkód.

Art. 411 ustawy pozostawia przepisy stwierdzające, że następca prawny zakładu, który uzyskał pozwolenie wodnoprawne, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z tego pozwolenia, jednak wymaga aby to przejęcie praw, na wniosek następcy prawnego, zostało potwierdzone w drodze decyzji, przez organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego. Dodany przepis **art. 411a** ustanawia obowiązek przeniesienia, w drodze decyzji, pozwolenia wodnoprawnego na rzecz innego podmiotu, jeżeli ten podmiot przyjmuje wszystkie warunki określone w tym pozwoleniu, a ponadto określa tryb i zakres postępowania prowadzonego w tej sprawie.

Art. 412 ustawy wprowadza nieznaną dotychczas w postępowaniu wodnoprawnym, instytucję **przrzeczenia wydania pozwolenia wodnoprawnego**. Organem właściwym do wydania przrzeczenia jest organ właściwy do udzielenia wodnoprawnego, a przrzeczenie dotyczy tych samych działań i czynności, które wymagają uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Dodane ostatnio w tym artykule przepisy ust. 3a i 3b określają zasady starania się o przrzeczenie wodnoprawne w sytuacji gdy urządzenie wodne związane z przrzeczeniem wodnoprawnym na korzystanie z wód nie zostało jeszcze wykonane, natomiast przepisy ust. 6, 7 i 8 określają gwarancje dla zakładu, który uzyskał przrzeczenie wodnoprawne.

Art. 414 ust. 1 ustawy, formułujący przypadki, w których pozwolenie wodnoprawne wygasa, został rozszerzony o pozwolenie wodnoprawne dotyczące wykonania urządzeń wodnych związanych z realizacją dróg publicznych, linii kolejowych, linii przesyłowych, lotnisk lub lądowisk. Dla inwestycji tych, okres po którym pozwolenie wodnoprawne wygasa został wydłużony z 3 do 6 lat od dnia, w którym pozwolenie na wykonanie tych urządzeń stało się ostateczne, a wykonywania tych urządzeń nie rozpoczęto.

Przepisy **art. 414** ust. 2 - 8 ustawy umożliwiają przedłużenie pozwolenia wodnoprawnego na usługi wodne, szczególne korzystanie z wód oraz długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej na następny okres, pod warunkiem złożenia stosownego wniosku na 90 dni przed upływem czasu, na jaki pozwolenie było wydane, jeżeli nie wystąpią okoliczności do odmowy udzielenia pozwolenia wodnoprawnego oraz nie będzie to wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000. Umożliwiają również dołączenie do wniosku dotychczasowego operatu wodnoprawnego, jednakże pod warunkiem złożenia oświadczenia o aktualności zawartych w nim informacji, lub po ich zaktualizowaniu. Praktyczne stosowanie tego przepisu, w odniesieniu do pozwoleń wodnoprawnych wydanych pod rządami ustawy z 2001 r. w praktyce jest jednak niemożliwe. Obecne przepisy wymagają zamieszczenia w pozwoleniu wodnoprawnym takich informacji, których obowiązujące pozwolenia wodnoprawne w przeważającej mierze nie zawierają, a przedłużając pozwolenie wodnoprawne można go wyłącznie przedłużyć, nie dokonując w nim żadnych zmian.

Przepis **art. 414** ust. 9 dopuszcza także możliwość przedłużenia pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych na dalsze 3 lata, jeżeli wnioskodawca złoży taki wniosek przed wygaśnięciem pozwolenia, jeżeli nie wystąpią okoliczności do odmowy pozwolenia wodnoprawnego oraz nie będzie to wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000.

Art. 415 ustawy, określa przypadki w których pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć bez odszkodowania. Dotyczy to znanych już wcześniej przypadków gdy: zakład zmienia cel i

zakres korzystania z wód (np. na jaki rodzaj korzystania jest przeznaczona woda, gdy ilość pobieranej wody lub odprowadzanych ścieków ulega zmianie); zakład zmienia warunki wykonywania uprawnień; gdy urządzenia wodne zostały wykonane niezgodnie z warunkami ustalonymi w pozwoleniu wodnoprawnym; gdy uprawniony nie realizuje obowiązków wobec innych zakładów, uprawnionych do rybactwa i osób narażonych na szkody; gdy urządzenia wodne nie są należycie utrzymywane; gdy zakład nie rozpoczął w terminie korzystania z uprawnień, lub gdy nie korzystał z uprawnień przez okres co najmniej 2 lat. Możliwe jest również cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego bez odszkodowania w przypadku gdy nastąpiło zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych i jest to uzasadnione danymi z monitoringu wód oraz wynikami dodatkowego przeglądu pozwoleń wodnoprawnych. Uwzględniono również możliwość cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego w przypadku gdy nie wykonano lub nie przedłożono analizy ryzyka, omówionej wcześniej przy strefach ochronnych ujęć wody.

Art. 417 ustawy, powiela obowiązujące dotychczas przypadki cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia za odszkodowaniem, jednakże z uwagi na konieczność wypłacenia odszkodowania przepis ten w praktyce nie jest stosowany.

Regulacje zawarte w **art. 418** Prawa wodnego, utrzymują stwierdzenie wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego w drodze decyzji, jednak rezygnują z wydawania decyzji w przypadku pozwoleń, które wygasną w wyniku upływu terminu, na który pozwolenie zostało wydane. Ponadto obligatoryjny stał się wymóg nakładania obowiązku usunięcia negatywnych skutków w środowisku, wynikających z wykonywania pozwolenia wodnoprawnego lub powstałych w wyniku działalności prowadzonej niezgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu, a także obowiązków niezbędnych do kształtowania zasobów wodnych.

Art. 419 ustawy regulujący zakończenie korzystania z wód, przewiduje nałożenie obowiązku likwidacji urządzenia wodnego lub określenie potrzeby jego pozostawienia nie w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego, ale w decyzji odrębnej już po wygaśnięciu lub cofnięciu pozwolenia wodnoprawnego. Obowiązki będą nakładane na zakład i dotyczyć będą urządzeń, które zostały wykonane lub były użytkowane na podstawie tego pozwolenia wodnoprawnego.

W **art. 419** ust. 2 ustawy, pozostał dotychczasowy przepis pozwalający na orzeczenie o pozostawieniu urządzenia wodnego, niezbędnego do kształtowania zasobów wodnych. Niezbędność pozostawienia urządzeń wodnych może dotyczyć m.in. urządzeń stabilizujących koryto rzeki czy urządzeń piętrzących, które ukształtowały określone stosunki wodne i retencjonują wody. Właściciel urządzenia wodnego ma wówczas czas 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja o wygaśnięciu lub cofnięciu pozwolenia wodnoprawnego stała się ostateczna, aby rozporządził prawem własności tego urządzenia. Takim rozporządzeniem mieniem może być jego sprzedanie, oddanie w dzierżawę, lub ponowne wystąpienie o uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód za pomocą tego urządzenia. Jeżeli w podanym terminie właściciel nie rozporządzi tym urządzeniem, to wówczas urządzenia te przechodzą bez odszkodowania na własność właściciela wody, czyli Skarbu Państwa. Na wniosek właściciela wody, przejście to stwierdzi w drodze decyzji właściwy wojewoda. Tak jak i dotychczas, przejście bez odszkodowania nie dotyczy stawów oraz gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne, co oznacza, że za zajęte grunty właścicielowi przysługuje wynagrodzenie ustalone w postępowaniu cywilnym.

Zakres informacji wymaganych przy zgłoszeniu wodnoprawnym (art. 421 – 424) nie uległ większym zmianom. Zawartość zgłoszenia w znacznym stopniu odpowiada wymaganiom stawianym operatorom wodnoprawnym. Tak jak w przypadku operatorów wodnoprawnych, tak i w przypadku zgłoszeń konieczne jest określanie celu w jakim ma być wykonane urządzenie wodne, inne czynności czy korzystanie z wód. Do zgłoszenia wodnoprawnego należy dołączyć mapę sytuacyjno-wysokościową pobraną z państwowego zasobu geodezyjnego, ze schematem planowanych czynności i zasięgiem oddziaływania, odpowiednie szkice lub rysunki, wypis i wyrys z mpzp lub decyzję o lokalizacji inwestycji

lub o warunkach zabudowy, a także zgodę właściciela urządzenia wodnego, które jest niezbędne do wykonania planowanych czynności.

Do wykonywania urządzeń wodnych, innych obiektów lub robót, a także innych działań podlegających obowiązkowi zgłoszenia można przystąpić jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ nie wniesie sprzeciwu, i nie później niż po upływie 3 lat od terminu rozpoczęcia czynności, określonego w zgłoszeniu. W przepisie **art. 423** ust. 2 ustawy wyraźnie zaznaczono, że dokonanie zgłoszenia wodnoprawnego, nie zwalnia z obowiązku uzyskania uzgodnień i decyzji wymaganych na podstawie odrębnych przepisów. W przypadku wykonania robót niezgodnie ze zgłoszeniem lub w przypadku oddziaływania wykonanych robót na nieruchomości osób trzecich, brak jest przepisu umożliwiającego nałożenie obowiązku likwidacji wykonanych prac lub wykonania urządzeń zapobiegających szkodom, bowiem przepis **art. 424** ustawy, który miał regulować te zagadnienia został sformułowany nieprawidłowo.

W przypadku konieczności uzupełnienia zgłoszenia wodnoprawnego organ, w drodze postanowienia, nakłada na zgłaszającego obowiązek uzupełnienia, w określonym terminie, brakujących dokumentów lub informacji. Nałożenie powyższego obowiązku przerywa bieg terminu. Nowy termin na wniesienie sprzeciwu biegnie od dnia wykonania obowiązku, czyli dostarczenia brakujących dokumentów, a przypadku ich niedostarczenia, po upływie 30 dni od ostatniego dnia, w którym zgłaszający był zobowiązany do dostarczenia brakujących dokumentów.

W przypadku nieuzupełnienia braków organ wnosi sprzeciw, co oznacza, że zgłaszający będzie musiał dokonać ponownego zgłoszenia z kompletem wymaganych dokumentów. W przypadku zgłoszenia zastrzeżenia z innych powodów, zakład będzie musiał odstąpić od projektowanego zamierzenia lub starać się o uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego. Gdy organ nie wniósł sprzeciwu, na wniosek dokonującego zgłoszenia, wydaje mu zaświadczenie o niezgłoszeniu sprzeciwu.

Przepis **art. 424** ustawy daje organowi prawo do wydania decyzji, ustalającej wymagania w zakresie gospodarowania wodami, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością ochrony wód lub środowiska. Nie precyzuje on jednak czy ta decyzja powinna być wydana przed upływem 30 dni od zgłoszenia (moim zdaniem tak), czy też może być wydana w terminie późniejszym i ewentualnie jakim. Przepis **art. 424** ust. 5 przewidywany jest do zmiany w świetle której, w przypadku naruszenia interesów osób trzecich na dokonującego zgłoszenie można będzie nałożyć obowiązek wykonania urządzeń zapobiegających szkodom, a gdyby nie było to możliwe – obowiązek likwidacji urządzeń wykonanych na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego lub obowiązek zaniechania korzystania z wód.

Uzyskanie **oceny wodnoprawnej (art. 425 – 440)** jest wymagane dla inwestycji lub działań, mogących wpłynąć na możliwość nieosiągnięcia celów środowiskowych. W przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych (sztucznych zbiorników wodnych, kanałów, zabudowanych koryt cieków naturalnych) celem środowiskowym jest ochrona tych wód, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i stan chemiczny, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Dla pozostałych jednolitych części wód powierzchniowych, celem środowiskowym jest w szczególności poprawa ich stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Dla jednolitych części wód podziemnych celem jest przede wszystkim zapobieganie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód. Przewidziany w ustawie zakres tych działań jest bardzo szeroki, z tym że szczegółowo rodzaje inwestycji i działań, określi minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, w drodze rozporządzenia. Do czasu wydania tego rozporządzenia, z uwagi na brak szczegółowego wykazu działań wymagających uzyskania oceny wodnoprawnej, decyzje te nie są wydawane. Decyzja ma być wydawana na wniosek podmiotu planującego realizację inwestycji lub działania, przy czym jeżeli wymagane jest uzyskanie oceny wodnoprawnej oraz decyzji, zwalniającej z zakazów wykonywania na obszarach szczególnego zagrożenia

powodzą prac lub czynności, mogących zanieczyścić wody, sprawy rozpoznaje się łącznie i wydaje się jedną decyzję.

W przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisem **art. 428** ustawy, ocenę wodnoprawną zastępuje się decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przepis **art. 440a** reguluje zagadnienia związane ze sporządzaniem przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich dokumentu potwierdzającego zgodność projektów wskazanych w art. 100 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1303/2013, z celami środowiskowymi.

Przepisy przejściowe (art. 525 – 572)

W myśl przepisu **art. 545 ust. 7**, pozwolenia wodnoprawne wydane na podstawie przepisów dotychczasowej ustawy zachowują moc. Nie tracą również ważności zgłoszenia wodnoprawne, do których organ nie wniósł sprzeciwu.

Przepis **art. 546** Prawa wodnego ustanowił, że decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy, wydane na podstawie przepisów art. 50 i 59 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczące nieruchomości lub jej części znajdujących się na obszarze szczególnego zagrożenia lub w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego po stronie odpowietrznej, wygasają z dniem 1 stycznia 2018 r. wprost na mocy tego przepisu. Nie ma on zastosowania do decyzji dotyczących rozbudowy, przebudowy lub odbudowy istniejących obiektów liniowych, a także do decyzji, na podstawie których przed dniem 1 stycznia 2018 r. wnioskodawca uzyskał pozwolenie na budowę albo dokonał zgłoszenia budowy, do którego właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu. Wygaśnięcie decyzji o warunkach zabudowy nie ma ponadto zastosowania do decyzji dotyczących zagospodarowania terenu niezwiązanego z wykonywaniem robót budowlanych lub polegającego wyłącznie na budowie drogi rowerowej lub dotyczącej urządzeń melioracji wodnych, a wygaśnięcie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego nie ma zastosowania do budowli przeciwpowodziowych. Z uwagi na powyższą regulację, przepis **art. 546 ust. 5**, zobowiązał wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do opracowania w terminie do dnia 1 stycznia 2019 r. wykazu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, które wygasną na mocy przepisu **art. 546 ust. 1** Prawa wodnego, i przekazania tego wykazu właściwym miejscowo organom administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, a ponadto ogłoszenia go na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwej gminy.

Akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów ustawy uchylanej zachowują moc do czasu wydania aktów prawa miejscowego na podstawie nowej ustawy, z ograniczeniem czasu, określonym w **art. 565**, dla poszczególnych aktów. Na podstawie tego przepisu, do dnia 22 grudnia 2021 r. ważność zachowują wydane na podstawie Prawa wodnego z 2001 r. warunki korzystania z wód regionu wodnego. Na zasadach określonych w przepisach **art. 566**, ważność zachowują również przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów ustawy uchylanej.

materiał opracowała
Lucyna Osuch-Chacińska
maj 2019 r.